Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

NĂM THỨ 30
Số 5647

Ngày thứ bảy
28 Aout 1937

Ngày 23
tháng bảy *(Đủ)*
NĂM ĐINH-SỬU

LỤC TỈNH TÂN VĂN

COFAT

CHỦ-NHƠN: NGUYỄN-VĂN-CỦA

Mua báo xin trả tiền trước cho ông Nguyễn-văn-Của.
Gởi bài vở cho ông Lâm-văn-Ngọ.

XUẤT BẢN HẰNG NGÀY

BẢO-QUÁN: 57, *Rue Lucien Mossard*, 57 — *SAIGON*

Dây thép tắt: LUCTINH — Dây thép nói: 20.364

CHỦ-NHIỆM: LÂM-VĂN-NGỌ

Thay mặt cho tòa báo bên Pháp-Quốc
COMPTOIR INTERNATIONAL DE PUBLICITÉ
9, Rue Tronchet — PARIS (VIII°)

GIÁ BÁO

Một năm..	12$00
Sáu tháng.	6.50
Ba tháng..	3.50
Mỗi số.....	0.04

TIN TỨC VỀ CUỘC KINH-LƯỢC

Hai Quan Thủ-Hiến viếng Rạch-giá, Hà-tiên

Sau khi viếng các nơi trong hai tỉnh, hai ngài thẳng ra Châu-đốc

Từ giả Camau, hai quan Thủ Hiến và đoàn tùy tùng xuống tàu «Tổng-đốc-Phương» đi vô Rạchgiá

Một giờ khuya, tàu đả đến địa-phận Rạchgiá, đến 6 giờ sáng có quan Chủ-tỉnh Dufour đem canot ra rước quan Toàn-quyền quan Thống-đốc và đoàn tùy tùng đến sở «Domaine forestier de l'Ouest» do ông Emery cai quản.

Tại dồn ông Emery có thiết một tiệc rượu rất long trọng để thết đải quan Toàn-quyền quan Thống-đốc và đoàn tùy tùng.

Trước khi nhập tiệc, ông Emery có đọc một bài diễn-văn mà chúng tôi xin tóm tắt đại ý

« Trước hai mươi năm nay, chốn này là một chỗ lâm sơn cùng cốc chẳng ai dám đến ở. Ông Mézin vào khai mở đào kinh phá rừng một mặt khai mở ruộng đất.

« Ngày nay chúng tôi nuôi được 2000 gia-đình kẻ làm củi 500 tá-điền, 200 tá-điền, 200 tài-công và mạch-lô ở theo tàu ghe của chúng tôi. Bọn người nầy làm ăn một cách dễ dàng, sống một cách vui vẻ, và chẳng ai bó buộc họ điều chi cả.

« Đó là một cuộc Pháp-Nam hiệp tác rất thật tình, người nầy nương lẫn người kia thong thả giao-thiệp như con một nhà.

Nay quan Toàn-quyền chẳng nệ khó nhọc đến đây, chúng tôi hết sức mừng rở và càng nung chí chúng tôi càng thêm gắng công trong việc làm hơn nữa.

Cám ơn ông Emery, quan Toàn-quyền nói rằng: Bổn-chức có đi nhiều miền, thấy thiên hạ phá hại rừng rú miền núi rất nhiều, e, ngày kia sẽ không còn rừng đâu nữa mà giữ nước cho khỏi tràn xuống đồng thấp thành biển. Vì lẻ ấy, sở kiểm-lâm đã lo cấm rừng và trồng cây lại là một điều rất cần thiết.

Còn sở nầy mà thành thuộc đây thật cũng rất xứng đáng. Đó có phải rừng là một nguồn lợi vô tận hay không? Nếu đả nhìn nhận thế thì nên rán gìn giử rừng cho còn mải.

Từ giả sở ông Emery, quan Toàn-quyền và đoàn tùy tùng xuống tàu Tổng-đốc-Phương đi thẳng ra Rachgiá.

12 giờ 35, tàu Tổng-đốc-Phương đến Rachgiá cập cầu xong quan Toàn-quyền, quan Thống-đốc và đoàn tùy tùng thẳng về dinh quan chủ-tỉnh.

Sau khi dùng cơm ở đó, quan chủ-tỉnh giới thiệu các quan lại và các thân hào trong tỉnh, cho hai quan Thủ-hiến, ngài có đọc một bài diễn-văn chúc mừng và kể lại tình hình xả-hội và kinh-tế trong tỉnh.

Ông Hội-đồng quản-hạt Lê-quang-Liêm dit Bảy có đọc một bài diễn-văn rất dài.

3 giờ rưởi chiều, quan Toàn-quyền quan Thống-Đốc và đoàn tùy tùng đi khai mỗi lộ Rachgia-Hatien rồi do nơi mỗi lộ ấy đi xem kinh số 1 và kinh Xà-tón và các làng thực dân Bắc-kỳ rồi đi thẳng qua Hatiên.

Sau khi đến dinh quan chủ-tỉnh, quan Thủ-Hiến được quan chủ-tỉnh giới-thiệu các quan chức và thân hào, và ông đưa hai quan Thủ-Hiến và đoàn tùy tùng đi viếng các sở làm đồi mới, kế trở ra Châu-đốc tới nơi đả 9 giờ tối

QUANH CUỘC THI TRI-HUYỆN

Những vị đá được châm đậu bài viết

Mấy ngày rày có cuộc thi Tri-huyện hạng ba.

Chiều hôm qua đả có tin cho hay 12 vị sau nầy đả được chấm đậu hạch miệng và chỉ còn thi bài viết nửa là mảng cuộc:

1er	Nguyễn-văn-Giao
2e	Hồ-bảo-Thanh
3e	Nguyễn-văn-Trung
4e	Nguyễn-ninh-Pháp
5e	Nguyễn-phú-Hai
6e	Tân-hàm-Phục
7e	Nguyễn-văn-Nhiêu
8e	Khưu-văn-Ba
9e	Dương-văn-Kỳ
10e	Dương-văn-Trang
11e	Hồ-văn-Mạnh.
12e	Nguyễn-văn-Huân.

Chúng tôi có đôi lời chia mừng với qui vị tân khoa và ước mong cho qui vị sẻ gặp nhiều điều may mắn hơn trong kỳ thi sẻ tới.

MỘT CÔNG-CUỘC HẾT SỨC TỐT ĐẸP VÀ HỮU ÍCH

Hương-chức làng Ninh-Quới

mới vừa đào rồi một con kinh dài 4km 200

Hương-chức làng Ninh-Quới (Rạch-giá) mới vừa đào rồi một con kinh, nối liền Rạch Dây-Oan với kinh Quản-Lộ.

Con đường thủy nầy đo bề dài gần được 4 ngàn 200 thước, bề ngang ở vàm được 6 thước, bề ngang ở trong 3 thước, và bề sâu được 1 thước 80.

Kinh nầy, khởi sự đào vào năm 1936, dùng toàn nhơn công, và rồi hôm ngày 23 Juillet rồi.

Tổn-phí đến 1.840p.20, về số chi-tiêu làng Ninh-Quới chịu. Mướn đào mỗi thước « cube », với một giá hết sức nhẹ, là 0p.07.

Kinh nầy ai củng phải nhìn nhận là một con kinh hết sức tốt đẹp, và rất tiện giao-thông cho tất cả những thuyền bé ở vùng đó.

Giửa lúc người ta phàn nàn những nhà đương-cuộc làng không lo mở mang cho dân làng, mà hương-chức làng Ninh-quới lại thực-hành được một công cuộc hợp với hoàn-cảnh, thật là đáng khen lắm vậy.

HÔM THỨ BẢY 21 AOUT TẠI NHÀ HỘI S.A.M.I.P.I.C.

Phiên đại hội của A.M.E.T.C.I.C.

Bàn trị-sự được tái cử rất vẻ vang

Ông Lê-trung-Cang, cố-vấn của hội chịu quyên mỗi tháng 25 đồng

Đêm thứ bảy 21-8-37 vừa rồi tại nhà hội S.A.M.I.P.I.C., anh em hội-viên Hội « Namkỳ Thương Nghệ Đồng-Nghiệp Tương-Tế » nhóm lại rất đông để nghe bàn trị-sự vừa mản khóa bày tỏ tình hình của Hội năm vừa rồi và cử lại bàn trị-sự mới.

Chương trình nghị-sự (ordre du jour) có nhiều khoản, nhưng quan hệ nhứt là khoản tính cất một cái nhà mát cho anh em hội-viên và tiền trợ cấp trong lúc nằm nhà thương.

Trong phiên đại-hội trước số anh em có mặt đều biểu đồng-tình với bàn trị-sự mà xuất một số tiền trong quỹ là 3.000 đồng để mua một miếng đất ở bải biển Vủng-tàu hoặc Long-hải đặng cất nhà mát. Vấn-đề nầy đối với anh em thật là cần thiết, vì như ai nấy đả rỏ, hội-viên hội A.M.E.I.C.I.C. làm việc rất cực nhọc, sức khỏe thường hay bị hao mòn vì mỗi ngày phải hai buổi ngồi thâu minh ở trước bàn giấy hay bàn đánh máy.

Công việc đi tìm đất mua đả giao cho hai ông Vinh và Huê. Hai vị nầy lo lắn rất sốt sắn, khi thì đi Long-Hải khi thì đi Vủng-Tàu, nhưng đến đâu củng phải thất vọng. Chỗ thì không còn đất, chỗ thì có nhưng mắc quá, còn có nơi nếu mua được với số tiền kia thì là chỗ không thuận tiện. Đại để như ở Nước Ngọt có đất bán, nhưng nơi ấy không phải biển để tám, không có thuyền chài bán cá và đồ ăn khác, nguy hơn nửa ở đây lại không có nước quanh năm để dùng. Theo lời ông Huê nói thì cái giếng đào rất công phu và tốn kém, ở Nước-Ngọt, trọn năm chỉ có nước dùng đặng một tháng mà thôi

Đứng trước những sự trở ngại như thế, hai ông không còn phương cách nào mà giải quyết vấn đề nầy được. Chỉ còn có một đều là phải tăng số tiền mua đất lên, như thế mặc may mới đủ mua đất được chăng. Ông Hội-trưởng Nguyễn-v-Đủ mới hỏi ý kiến anh em đối với việc nầy phải thế nào, có nên thêm tiền nữa đặng mua cho được miếng đất không?

Đại đa số anh em đều bỏ thăm tán thành sự xuất thêm quỹ một ngàn đồng nửa. Ông Lê-trung-Cang làm cố-vấn trong bàn Trị-sự thấy nền tài chánh của Hội đả không được dồi dào mà lại phải xài thâm nửa, ông mới đứng lên hứa giúp cho Hội mỗi tháng là 25 đồng.

Ông Trần-văn-Huê hỏi:

— Cho tới chừng nào?

Với cái giọng quyết định ông tuyên bố lớn lên:

— Cho tới chừng nào tờ Điển-Tín không còn ra nửa. Tiếng vổ tay hoan nghinh lời nói ấy và ông Hội-trưởng Nguyễn-văn-Đủ có nhơn danh Hội mà cám ơn tấm lòng nghỉa hiệp của ông Cang và yêu cầu tất cả hội-viên nên mua tờ Điển-Tín đặng giúp cho tờ báo được vỉnh viển chừng nào thì Hội được nhờ ân huệ của ông Cang chừng nấy.

Ông Cang lại còn nói, kể từ ngày nay, nếu anh em hội-viên ai mua báo của ông đọc thì ông xin truất ra 2 các mỗi số báo hằng tháng đặng bỏ vào quỹ của Hội. Ông Cang lại được đại hội vổ tay hoan nghinh một lần nửa.

Bàn bạc vấn đề nầy xong, bàn Trị-sự bàn tiếp đến việc phụ-cấp tiền thuốc cho hội-viên trong lúc có bịnh.

Theo điều-lệ thì hội-viên mỗi 6 tháng được lảnh 30 đồng bạc thuốc uống, nay có nhiều anh em yêu cầu trợ cấp thêm cho hội viên được một đồng bạc mỗi ngày nằm nhà thương nửa.

Thấy vấn đề nầy rất là cần thiết, nên cả thảy không ngần ngại mà không tán thành.

Đến việc cử bàn Trị-sự mới để thay thế thì rốt cuộc bàn trị-sự củ được hầu hết anh em hội-viên tín nhiệm một khóa nửa.

Sau khi bàn trị-sự củ được tái cử và để lời cám ơn anh em, tất cả hội viên đều lên từng lầu trên dự một bửa tiệc rất long trọng bằng đồ tàu.

Anh em nhứt định mỗi 3 tháng sẻ mở một buổi tiệc để làm cơ sở cho anh em thường gặp gở nhau để buộc chặc dây thân-ái.

Lúc bàn bạc về vấn đề mua đất cất nhà mát, tất cả anh em ngỏ ý cùng bàn trị-sự nên thỉnh cầu với quan Thống đốc cho mở một cuộc xổ số để kiếm thêm tiền.

Chúng tôi tin rằng đối với họ, A.M.E.I.C.I.C. là một hội rất lớn ở đây, sẻ được quan Thống đốc đặc biệt lưu ý đến, củng như Ngài đả vui lòng tán thành việc giúp cho quan-lại cất nhà mát ở Dalat vậy.

Cuộc kinh lược của quan Toàn-quyền J. BRÉVIÉ

Ngày 21 Août 1937

Vì hôm trước mắc nhiều việc gấp-rút và bởi thiếu chổ nên chúng tôi chỉ nói sơ qua cuộc lễ tiếp rước quan Toàn-quyền tại Châu thành Tânan. Nay chúng tôi xin thuật lại kỹ càng cho chư vị độc giả tường lảm.

Chiều bửa 21 Aout, lối bốn giờ mươi, quan Toàn quyền cùng đoàn tùy tùng từ giả Mytho mà thẳng lên Tânan.

Đến nơi, củng các cuộc tiếp rước oai nghiêm tráng lệ như ở các tỉnh khác. Rồi quan Chủ tỉnh Butel đọc một bài diễn-văn kể sơ tình-hình chánh-trị và kinh-tế trong tỉnh và nhắt lại công-nghiệp khai hóa xưa nay của Chánh-phủ Lang-sa. Đọc xong, quan Chủ-tỉnh giới thiệu cho quan Toàn quyền các Quan chức và các nhà thân-hào, tai mắt trong tỉnh có mặt tại đó.

Quan Toàn quyền nhơn dịp đi kinh-lược nầy có gắn huy-chương cho qui-vị sau nầy:

Đặng thưởng Khuê-bài danh dự Đông-pháp bằng bạc:

M. Nguyễn-văn-Du, Phó-quản hạng nhì, cơ linh Mã-tà;

M. Đoàn-ngọc-Các, Ban biện quyền Cai-tổng Thạnh-hội-hạ.

∴

Ngài lại có lời khen ngợi các vị kể tên sau đây và cho hay rằng vì muốn thưởng các vị trung thành của các vị nầy đối với Chánh-phủ cùng công lao ơn đức đối với nhơn dân, nên ngài đả tư ra Triều-đình Huế và Triều-đình Kiêm-biên, xin tặng thưởng những huy-chương nầy:

Ngủ đẳng long-tinh

M. Nguyễn-văn-Giáp dit Nghiêm Đốc công sở Tạo tác.

Kiêm-Tiền

M. Lâm-minh-Trí, cựu Hương-chủ, nghiệp chủ làng Thuận mỷ.

Ngủ-đẳng Miên-triều Bội-tinh

M. Võ-ngọc-Thi, Hương cả làng Mỹ bình.

Bổn báo có lời thành thật mừng cho qui vị đả được quan Toàn quyền xét công và phong thưởng một cách rất vẻ vang.

THỜI CUỘC THẾ-GIỚI

Nhựt Trung chiến sự

Sứ-thần Anh ở bên Tàu bị máy bay Nhựt bắn nhầm

Sứ-thần Anh bị đạn nặng. — Nhựt cứ đem binh viện thêm mãi qua Tàu. — Có nhiều trận đại chiến ở phía Bắc miền Thượng-Hải. — Dầu gì Tàu cũng chẳng sợ thua.

Sứ-thần Anh bị thương nặng, vì một viên đạn của Nhựt

Có tin điển ở Thượng-hải cho hay rằng hôm 27 Août vừa rồi, Sứ-thần Anh là ông Sir Hughes Ruatchbull-Hugessen, ngồi xe hơi từ Nam-kinh xuống Thượng-hải, bị máy bay Nhựt bay theo bắn trúng ông gần chết. Ông xuống Thượng-hải để thương thuyết với các yếu-nhơn Anh về tình hình hiện tại.

Máy bay Nhựt dùng súng liên-thinh bắn trúng ông một viên đạn gần gảy xương sống. Các quan lương-y chưa dám quyết chắc ông có khỏi chết được chăng, phải chờ qua 24 giờ đặng coi bịnh-thế sẽ trở ra làm sao.

Hiện giờ bịnh tình của ông nặng lắm, các Lương-y phải lấy máu người khác sang qua cho ông, chớ chưa dám múc viên đạn ra, vì ông yếu lắm.

Phó Đô-Đốc Hải-quân Nhựt đả hạ lịnh mở cuộc điều tra hẩn hỏi về sự rắc rối ấy. Các giới Hải-quân Nhựt nói rằng cây cờ của Anh cặm trên xe hơi đó, không đủ cho phi-công Nhựt ở trên máy bay nhìn nhận được. Huống chi chiếc xe hơi của Đại-Sứ Anh lại chạy nhằm con đường có quan hệ đến cuộc chiến tranh, cho nên Phi-công Nhựt lầm tưởng là xe của bộ Tham-Mưu Tàu ấy là lẻ tất nhiên.

Theo tin chánh-thức của Anh thì chiếc xe của quan Đại-sứ Anh bị máy bay Nhựt bắn mà không ra dấu cho hay trước. Những người ngồi trên xe hơi thấy trên máy bay muốn nem bôm xuống, nên đả tìm chỗ ẩn núp. Ngặt vì quan Đại-sứ chậm chơn một chút, nên phải bị thương.

Vậy mà trên máy bay còn quăng tiếp thêm một trái bôm nửa hơi nổ ra mạnh quá, làm cho ông quan Ba tùy tùng tên là Loval Fraser, phải té nhào xuống đất bất tỉnh nhơn sự, một chặp lâu ông ấy mới tỉnh lại. Một người thứ ba nửa ngồi chung một xe, là một nhà chuyên-môn về tài-chánh bị thương nhẹ.

Tình-trạng xảy ra vụ tai hại ấy

Theo các tin ở Thượng-Hải sau nầy, Đại-sứ Anh đau đớn rên la quá, nên các quan Lương-y phải tìm thuốc ngủ nhiều lần cho ông nằm yên.

Theo lời Lương-y thì viên đạn ấy bắn vào ở phía dưới nách bên tay mặt, xẹt xuống tới chỗ hông phía bên tay trái.

Sở điển-tín Reuter lại nói rằng theo lời khai của quan Tùy-viên quân sự theo cầm tay bánh xe hơi ấy, thì trong lúc xe đương chạy qua Vủ-tây là nơi danh thắng dựa theo mé Thái-hồ; có cặm cờ hiệu nước Anh tỏ rỏ, thình lình đâu lạ có chiếc máy bay Nhựt hạ xuống rất thấp, dùng súng liên thinh mà bắn, rồi cất lên cao mà bay mất. Ông quan Ba Tùy-viên, xem thấy Đại-sứ bị thương, liền ngừng xe lại, để lo cứu chửa băng bó cho ngài; thoạt đâu một trái bôm rớt xuống nổ lên, làm cho ông quan Ba Tùy-viên ngả ngửa.

Tên sốp-phơ Tàu vội vả cầm lấy bánh, chở hết hai ông chạy riết đến nhà thương Thượng-hải là 5 giờ chiều.

Nhựt nói rằng không hay tin Đại-sứ Anh đi Thượng-Hải

Theo tin người Nhựt nói rằng cuộc hành trình của Đại-sứ Anh chỉ có nhà đương cuộc Tàu biết được mà thôi, vì con đường của ông đi đó ở sau một trận quân Tàu chớ không có quân đội Nhựt ở gần lối đó, nên Nhựt không hay tin ông đi Thượng-hải. Sau khi hay được tai nạn xảy ra, thì quan Đô-đốc Hải-quân Nhựt có đến viếng quan Tổng-lảnh-sự Anh mà tỏ dấu lo ngại lắm.

Quan Đại-sứ Nhựt cũng đến tận nhà thương để hỏi thăm bịnh tình của quan Đại sứ Anh

Nhựt chịu lỗi mình

Quan Tổng-trưởng ngoại-giao Nhựt có đánh dây thép qua cho Đại-sứ Nhựt dạy phải đến tỏ dấu thương tiếc với Đại-sứ Anh và tỏ dấu hối hận về sự rủi ro đả xảy ra như vậy.

Nhiều cuộc đại chiến ở phía Bắc Thượng-Hải

Mấy hôm sau nầy quân Tàu và quân Nhựt đánh nhau tại Ngô-Tùng và Lưu-Hà ở phía Bắc thành Thượng-hải rất dử dội. Quân Tàu chống cự hết sức can đảm. Ngặt vì quân đội của Nhựt nhiều quá, cho nên quân Tàu phải thả chiến thả tàu mà lui lần về.

Dầu gì Tàu cũng chẳng chịu thua

Có tin ở Thượng-hải cho hay rằng Tổng-hành-dinh Tàu nói rằng mấy trận đánh nhau với Nhựt ở Thượng-hải dầu Tàu có thất đi nửa cũng chẳng đủ lo. Vì quân Nhựt tính muốn tuyệt đường giao thông phía Bắc để bao vây quân Tàu, nhưng cái kế ấy dả hỏng đi rồi; vì quân Tàu cứ chống cự cho lâu ngày, thì là làm cho Nhựt phải hiểm nguy và thất bại. Vì Nhựt phải lo cung đốn cho quân đội chinh chiến tốn phí to tác lắm, cho nên họ cần đánh cho mau (lợi tại tốc chiến) nếu để thiêng giêng lâu ngày dài tháng, binh lương thiếu hụt thì thế phải nguy.

Chớ còn quân đội Tàu ở trong đất nước của mình, sự tổn kém không bao nhiêu. Huống chi quân Nhựt càng thâm nhập trọng địa chừng nào là càng phải khó khăng chừng nấy.

Cho nên binh Nhựt tuy độ lên bờ nhiều mà sự tổn thất của Nhựt đả nặng nề rồi.

Nên hễ Tàu mà cứ đánh cầm cự cho lâu ngày, thì bề nào Nhựt cũng hao binh tổn lương, thua mòn mà phải thất bại.

Những thí-sanh đả được vào học ban sư-phạm

Theo nghị-định của quan Thống-đốc Nam-kỳ, đề ngày 11 Aout 1937:

Những thí-sanh sau nầy được tùng học ban sư-phạm, chi nghánh ở trường sơ-học cao-đẳng (école primaire supérieure) Saigon, năm 1937-1938:

En qualité d'élèves maîtres internes.

Tiêu Ba Soctrang; Nguyen van Bau Cholon; Tu Bay Sadec; Tran van Chinh tanan; Huynh van Dao tanan; Duong van Den Cantho; Huynh van Dinh Mytho; Nguyen thanh Dot Biênhoa; Vo van Duc Cholon; Dang van Gia tanan; Quach moc Giap Baclieu; Nguyen viet Hiên Sadec; Nguyen v Hung Mytho; Nguyen thanh Hung Cantho; Phan van Kinh Bentre; To ngoc Lo Longxuyên; Le van Miên Biênhoa; Nguyen van Nhan tâyninh; Nguyen van Ngoi thudaumot; Le van Noi Cholon; Tô minh Quan Cholon; Ta ngoc Qui Baclieu; Trng van Re Biênhoa; Truong du Tam Baclieu; Truong van Than tayninh; Le van Te Gocong; Ng van Thiêp travinh; Nguyen van Thiên tanan; Nguyen van Tho Biênhoa; Le van Thoi Cantho; Pham huu Tinh Soctrang; Ma tri Camau; Trn v Hinh Gocong; Ha duc Tai Rachgia; Huynh van Son Cantho; Hà van Hoàng Cholon; Nguyen van Sang thudaumot; Pham Thai Annam; Tran thai Kna Annam.

Và những cô sau nầy được tùng học ở trường trung-đẳng nữ-học (Collège des jeunes filles) Saigon.

En qualité d'élèves-maîtresses, bénéficiant de l'internat gratuit au Collège des Jeunes filles indigènes de Saigon:

Melles Nguyên nhu Hang (Cantho) Nguyen thi Tung (Mytho) Nguyen thị Dương (Baclieu) Nguyen thị Phung (Soctrang)

Hôm ngày 24 Août lại có một đạo binh nữa ở Đông-pháp đi Thượng-Hải

Hảiphong. — Hôm thứ ba 24 Aout mới rồi, đả có một đạo quân thứ hai nửa đáp tàu Porthos ở Haiphong đi Thượnghải.

Sau khi chở binh sĩ qua Trung-hoa, tàu Porthos lại gởi về Cản lấy hành khách về Pháp.

Còn đạo quân do thiếu tá Andeguis chỉ huy thì đả đáp tàu « l'Emeraude » và « La Perle » ra vịnh Hạ Long qua tàu Sphinx đi Thượng-hải hồi 5 giờ sáng thứ sáu.

Có một toán nhạc binh đáp xà lúp nhà đoan ra trước để tiễn tống.

Tại bến tàu, có một số đông vợ con binh sĩ Tây, Nam đi tiễn.

TIỀN-TỆ

Giấy bạc 20p. mới

Đông-pháp ngân-hàng có lời bố cáo cho công-chúng hay rằng, nay mai, ngân-hàng sẻ phát hành một thứ giấy bạc 20p. mới bồ khuyết vào số giấy bạc đang lưu hành cho đủ số.

Khuôn khổ thứ giấy bạc mới nầy là: bề dài: 163 m/m, bề ngang 88 m/m, chớ giấy củ thì bề dài 208 m/m, bề ngang 120 m/m.

Giấy mới khác với giấy củ tại những cái hình và màu sắc. Cái hình choán gần 3 phần tấm giấy bạc thì bên mặt có cái đầu hình Mercure, có 2 cái cánh hơi sè ra.

Còn về màu sắc thì in màu xanh thi-bồ với màu tím dợt, có dậm thêm màu xanh với màu hường.

QUANH CUỘC KHÓI LỬA Ở THƯỢNG-HẢI

Những dân tỵ nạn chiến tranh đá đáp tàu Aramis sang đến Saigon

Chiếc Aramis mới ghé bến Saigon hồi sáng thứ sáu nầy, có đem một đám lối 540 người lánh cái họa khói lửa ở Thượng-hải. Trong đám 500 người ấy có 200 là người Âu, và trong số 200 ấy chúng tôi lấy làm vui mừng mà thấy được một cậu tướng danh tiếng trở về Saigon ấy là Ségalen.

VƯỜN CỦ THÊM HOA

Một vị Trạng-sư mới

Hôm qua, 27 Août, vào buổi ban mai tại tòa Phúc-án Hộ, ông Nguyễn-văn Huyên đả làm lễ tuyên thệ để mặc áo trạng-sư.

Lâu nay, ông Huyên làm tập-sự tại phòng-văn quan trạng-sư Lefèbre, và đả tỏ ra người có biệt tài.

Thế là từ nay, trong làng trạng-sư ở Saigon có thêm được một vị trạng-sư lỗi lạc nữa, không khác nào vườn củ thêm hoa.

Vậy, chúng tôi có đôi lời chào mừng quan tân trạng-sư và cầu chúc cho ông, từ đây trước ngọn đèn công-lý, gặp được nhiều điều may mắn hơn.

QUYỂN SỔ VÀNG

Vinh thăng hàm phẩm

∴

Trước khi quan Toàn-quyền đi kinh lược các tỉnh Nam-kỳ cũng có xét theo công việc xứng đáng của các quan-lại và người giúp việc có tên sau nầy mà ban thưởng huy chương danh dự.

Huy-chương danh dự bạc hạng nhứt:

M. Lê-minh-Thuc, Huong-ca du village d'anninh à Cholon.

M. Pham trung Cang, Dai huong ca à Travinh.

M. Nguyên tri Sanh, Dai huong ca du village de Hung long à Vinhlong.

M. Chau Nau, Instituteur auxiliaire principal de 2è classe à Châudoc.

Huy chương danh dự bậc hạng nhì:

MM. Châu Son, Huong ca du village de Thuyê hap à Châudoc; Lê quang Huê, Maire du village de Thuong thành à Cântho; Ng-van-Toan, Huong cả du village de Tan thoi à Cântho; Ng-huu My, Huong chu du village de Longchâu à Vinh

....

Coi tiếp trương sau

DEPOT LEGAL INDOCHINE 79619

IMP. VINH VAN VAN

NHA IN NGUYEN-VAN-CUA

57, Rue Lucien Hoaraard

Saigon

Có in tờ Cừ của làng hình nhiều màu rất khéo, Giá rẻ

Xe điện dụng ô-tô

Saigon. — Chiều hôm kia **25 Août**, vào lúc 6 giờ, **quan hai P.** cầm tay lái **chiếc xe** Citroen, số C. G. **869** từ ở phía sở dây thép gió, noi theo con đường Richaud chạy lại.

Khi xe tới ngã tư Paul-Blanchy và Richaud, thì có một chiếc xe điện nọ ở Gò-vấp chạy ra, noi con đường sắt chạy dài theo đường Paul Blanchy.

Người gát đường xe điện có báo hiệu bằng cờ đỏ, nhưng viên-quan hai nọ lại không trong thấy, cứ cho xe chạy trờ tới, ủi đại vào đầu xe lửa.

Cái đầu máy xe hơi bị dụng mạnh nên bể nát.

Quan hai P. bị thương nặng nên được, chở vào nhà thương Đồng-đất liền khi nó.

Vô ý thì thôi

Cholon. — Sớm mai hôm ngày 26 Août, tên khách-trú Huỳnh-An sai đứa con anh ta mới nên 10 tuổi, tên là **Huỳnh-Ngâu đem cho** người bà con ở gần rạp hát **Santailuck** (Cholon) một cặp gà đi đặng cùng các đàng.

Cà-rất cà-bùi, Ngâu tay xách cặp gà, mắt ngó dáo dác, vừa đi, vừa nhảy, vừa hát cùng đường.

Đi được một khoản đường Ngâu gặp một bà lão đang chiên chuối để bán Ngâu chả thèm ngó dưới chơn, cứ lăm lũi đi nên vấp chơn sa mình vào một chảo mỡ đề chiên chuối đang sôi sùng sục.

Bà già bán chuối la bài hải, chạy lại kéo Ngâu ra thì Ngâu đã bất tỉnh, mình mẩy cậu ta đều phồng cả rồi.

Liền khi ấy, bà già nọ phải mướn xe chở cậu Ngâu vào dưỡng đường Chợ-Rẫy và mời có bót đến nơi làm biên bản.

Trong vùng đất Việt

Anh rể lấy em dâu bị ăn dao

Biênhòa. — Không có cái gì làm cho người ta « sanh nghi » cho bằng « ái tình » mà rồi không có cái chi làm người ta « mất trí quên suy» cho bằng ái tình. Quán làng Tân-phước anh Huỳnh-văn-Phỏ, 25 tuổi có một người chị tên thị Xuân, 27 tuổi, gả cho một người thợ rèn dưới g tân tên Ng-v-Đá. Chẳng hết nhà của cha mẹ để lại cho anh Phỏ coi bát nước vừa hương; còn thị Xuân ở riêng với chồng hai nhà cách xa nhau chừng 100 thước.

Lâu nay hai anh em chị em tới lui qua lại chơi thăm viếng nhau luôn, không ai lộ vẻ gì bất bạ. Song vừa rồi không rõ anh Đá lại nhà anh Phỏ chơi có lộ ra cái gì làm gai con mắt anh Phỏ chăng mà từ đó về sau anh Phỏ hết ưa anh Đá.

Rồi gần đây, trong lúc đi làm mướn vắn mặt, về nhà anh Hồ nghe người xầm xì rằng vợ anh Phỏ có bậy bạ với anh rể của anh, trúng chỗ nghi rồi anh Phỏ càng nghi hơn nữa thường khi nẻ anh Đá cùng thị Cảnh nói chuyện cười thì đỏ khỏi thị Cảnh bị ăn dòn. Ban đầu tưởng là chuyện bia đặt, nhưng nào dè có thật.

Tối lối 8 giờ đêm 18 Août anh Phỏ đi chợ mua nhang, dầu hôi về, tỉnh cờ vô tới cửa dòm kẻ vách thấy bên bóng đèn vợ anh và anh rể của anh đương gi nh giựt cái khăn mù-soa rồi đo ôm nhau mùa trừng giờn. Không thể dằn được anh Phỏ quơ đại con dao chuối mẻ hư để xới đất cầm dựa bên nào anh rủi lên cầm tay xông vào chém đứa vào anh Đá một cái như Thiên lôi đá.

Tuy dao không bén, song đứt da đầu lòi sọ máu chảy đầy mình. Quên đâu, anh Đá liều mạng giải vậy mà chạy chết.

Trong nhà, anh Phỏ đè chị vợ hai tính mà đánh thôi bãi kể đầu đít. Thị Cảnh la làng người lối xóm cang ra, không thì e anh Phỏ quá tay mà khôn. Nhưng mặt mày mình mẩy của thị Cảnh bầm trầy tan nát. Chưa hết giận, phen nầy, anh Phỏ lấy con dao bén khác quyết chạy kiếm « anh rể mắc tọi » mà hạ sát, song không gặp. Anh Đá, sau khi lãnh một dao trên đầu suýt chết, anh chạy ngỏ nào không biết, mà biệt mất không thấy về. H.L.

Chồng đánh vợ chết giấc

Soctrang. — Một tấn thảm kịch vừa mới diễn ra tại làng Lịch-hội-thượng ai thấy cũng rất thương tâm.

Anh Hoạch và thị Hía là một đôi vợ chồng ăn ở với nhau đã lâu. Lúc ban đầu người ở đó chẳng xiết khen ngợi cho sự thuận hòa của cặp vợ chồng nầy. Nhưng từ lúc thị Hia sanh con nghĩa là lúc hoa tàn nhụy rửa rồi, thì bị chồng phụ bạc một cách thái quá.

Không chuyện nào sải ý mà khỏi bị chồng đánh chưởi và vì đó mà vợ chồng đã từng phen dắt nhau đến công-sở nhờ hương-chức phân xử.

Sang ngày 14 Annam nơi nhà bà con ở gần đó có làm đánh thị Hía bằng con qua tiệp tay tới trưa mới về.

Vừa vô tới nhà thì bị chồng mắng chưởi thậm tệ, và đem dừa nhỏ ra đánh nặng tay.

Thấy cái cử chỉ của anh Hoạch như thế, thị Hia chịu không nổi liền bước ra binh con, nhưng khi thị vừa giựt con lại thì bị đánh một cu thật mạnh đến đổi phải ngã xuống đất mất thở lập tức.

Nghe tiếng động lối xóm chạy tới cứu cấp hồi lâu thị Hía mới tỉnh và người ta cũng chờ thị Hia vào nhà thương liền khi ấy.

Qua ngày hôm sau, làng giải nội vụ ra quan Chủ-quận Long-phú nay mai quan Chủ-quận xét hỏi xong sẽ đưa lên Biện-lý.

Số của hội Tập-bắn

In ra bán 20000 số

MỖI SỐ 0$50

Cộng là 10000 đồng

Mà cho trúng ra 6000 đồng

Lâu nay chưa có cuộc xổ số nào, mà cho trúng hơn phân nửa tiền tháu vô như vậy.

Tổng cộng 283 số trúng.

Hãy mua số Tập-bắn, có phần trúng hơn các thứ số khác.

HỎI MUA CHỖ NÀO CŨNG CÓ

RƯỢU "DUBONNET"

ĐẠI-LÝ ĐỘC-QUYỀN

Compagnie OPTORG — Saigon

LẠI CÒN BỆNH HO SÒ MUỈ KHÔNG CHỮA !

Bịnh ho, dù là bịnh ho sò muĩ mà không chịu chữa: Mắc đau ngực rồi, ho cả ngày, nghe như gió thổi trong phổi, người lắm ốc rất khó chịu, khác nhỏ mai gần chết ngạt!

Các người nên lưu ý tới các điểm ấy, có khi vì vậy mà sinh ra ốm đau tăng tật, chết cũng nên. Các người nên hỏi rằng uống thuốc ngọt "Vosges Cazé" chắc thế nào cũng khỏi. Bịnh ho nguồn dần đi, các ống phổi như mới sơ dầu, làm cho đờm dễ chảy ra ngoài, không bị tắc nghẽn nữa. Thuốc đó ở lại trong phổi, làm cho phổi được mạnh mẽ hơn trước.

Biết bao nhiêu người khổ sở nêu chịu lấy bà Stouff làm gương! Bà đó ở «2, rue de la Gare à Audincourt, Doubs» có viết cho chúng tôi cái thơ nầy:

« Thật thế, ông ơi, tôi sin nói cho mọi người biết rằng thuốc ngọt xứ Vosges chữa bịnh ho thật là khiến hiện. Đã lâu năm tôi bị đau phổi, chữa thế nào cũng không khỏi. Song dầy người tôi lại dư mỏi mệt, chả làm gì được cả. »

« Tôi bo nhiều quá, thành ra đánh thức cả mọi người trong nhà. Một bà láng giềng bèn cho tôi uống thuốc ngọt xứ Vosges, được it ngày, bịnh ho tan mất. Tôi sung sướng quá, ngủ yên, vui làm việc. Đồng nói tỉ tôi uống ngay một thứ thuốc ngọt xứ Vosges, Thuốc thật tốt, tôi khỏi ngay ».

Sirop Vosges Cazé

Bán tại các hiệu bào chế, hay tại hiệu: CAZÉ, Pharm. 66 bis, Avenue de Châtillon, Paris

SPORT

Thuốc vấn tại đây có mùi thơm của thuốc bên Tây

Ngon hơn thuốc của các ngài thường hút

5 xu một gói 20 điếu

Samedi 28-8-37.— TIỂU-THUYẾT — số 668

江 邨 劍 俠

Giang hồ kiếm hiệp

火燒紅蓮寺

Hỏa thiêu Hồng-liên-tự

Nguyễn-Chánh-Sắt dịch thuật.

HỒI THỨ SÁU MƯƠI SÁU

Lâu bi-mật, ép hào kiệt đi tu ;
Gặp cứu-tinh, phá nóc chùa lánh nạn.
(Tiếp theo)

Lục-tiểu-Thanh lấy làm ghê hãi hết sức, sợ e chúng nó đem thuốc xông mê đến mà xịt khói vào chỗ cửa sổ, ắt là phải khốn.

Nhơn nghĩ lại nếu ở trong phòng nầy, thế nào cũng không khỏi chết. Mà nếu để chịu chết vì tay mấy thằng sải trọc, hay hơn là ta liều chết mà nhảy lên cụng đại trên mái nhà một vài lần nữa thử coi, nếu cụng cho bể ngói, cho có lỗ phản mà ra được thì là may phước cho ta, bằng mà có đụng nhằm vật chi cứng lắm đến đổi phải vỡ óc mà chết đi nữa còn hay hơn là chết ở trong tay mấy thằng sải trọc.

Nghĩ như vậy rồi bèn ngước mặt ngó lên mái ngói. Ai ngờ là vừa mới ngó lên thì cậu lại giựt mình và mừng rỡ chẳng cùng.

Té ra cậu ta vừa tinh nhảy lên, để cụng đầu vào cho bể ngói, cho có lỗ mà chun ra. Ai ngờ là cậu chưa kịp nhảy, mà ở trên mái nhà hình như đã có ai dở sẵn một lỗ trống rất to; ấy là chỗ tuyệt địa mà phùng sanh, cậu không mừng sao được. »

Lục tiểu-Thanh bèn gom hết tinh-thần, vận dụng nội-công rồi co giò nhảy phóc lên một cái, đã lọt lên trên mái ngói, vừa mới đứng vững chơn, bỗng nghe ở phía sau lưng có tiếng nói rằng: « Không chịu tu trong chùa nầy, ấy mới quả là một trang hảo hớn đó. »

Lục-tiểu Thanh vừa mới định hồn, thành linh vừng nghe sau lưng có người, thì lại càng thất kinh hơn nữa: liền quay đầu lại mà xem, xảy thấy một người thân hình không lớn chi lắm, mà thần-khí rất an nhàn, đương đứng trên mái ngói.

Lúc bấy giờ, bóng trăng đã gát đầu non, mà người ấy đứng day lưng về phía có trăng, nên xem một mày không rõ. Nhơn thấy trên đầu có tóc thì biết không phải bọn sải ở trong chùa. Nhưng rồi Lục-tiểu-Thanh lại nghĩ rằng: « Ở đây ta không có Lăng hữu nào mà rõ vô nghệ giỏi, hàng đến cứu ta, mà cũng chẳng có ai hay biết được cái việc của ta tá túc tại chùa Hồng-liên nầy. Thế thì người nầy cũng là đồng lõa với bọn sải trọc đây chớ gì. Thôi, chi bằng ta ra tay trước là hơn (Tiến hạ thủ vi cường). Liền nhảy xốc lại đá cho người ấy một đá.

Người ấy thung dung trở khỏi, rồi cười rằng: « Ta là ân nhân đến để cứu anh sao anh lại ngộ nhận tưởng ta là cừu nhân sao vậy ? Hèn chi lão sải trọc lão mắng anh là « chó cắn Lữ-đồng Tân » cũng chẳng trách gì. Thôi chúng nó rượt theo anh kìa kìa! » vừa nói vừa đưa tay ra chỉ qua phía bên nóc nhà bên kia.

Lục-tiểu-Thanh day qua phía ấy mà coi, quả thấy có ba lão mặc áo rộng tay, mà đầu cạo trọc lóc; ở trên nóc nhà bên kia, chạy qua bên nầy như bay mà cả ba đều có cầm đơn-đao trong tay sáng ngời.

Lục-tiểu-Thanh nói: « Vậy thì chúng ta phải chạy qua phía bên nầy. »

Người ấy nói: « không được, anh không thấy hay sao ? Chỗ đó cũng có người rượt theo đến nữa kìa kìa! »

Hỏi người ấy chưa nói, thì Lục-tiểu-Thanh tuy cũng có ngó qua phía đó, nhơn vì chỗ đó đã khuất bóng trăng, nên tối đen không thấy chi hết; đến chừng nghe người ấy nói, mới coi kỹ lại, quả thấy 4 lão sải trọc, đương đứng trên mái nhà, giáo giác ngó cùng mà kiếm. Vừa ngó thấy có người đứng bên nầy, liền chạy riết qua.

Còn nữa

Ở đây có món thuốc chữa bịnh ghen

Ghen có phải là một bịnh như bịnh tả bịnh lỵ, bịnh thương hàn chăng? Thì cứ đến hỏi bác-sĩ Radwan ở luân-đôn nước Anh là một khu qui-tộc. Trong một phố ở khu nầy, có một ngôi nhà làm cho khách qua đường ai nấy đều phải chú-ý. Mà người nhà nầy có chi là lạ đâu. Cũng cửa ra ngõ ai phố cùng cửa kính, cửa chớp như nhà các nhà bên cạnh. Duy chỉ có khác là một tấm biển đồng ở trên tường khắc mấy chữ Anh sau nầy: Especia by Jeatousy.

Tại trong nhà nầy người ta chuyên môn chữa bịnh ghen. Chủ nhà bác sĩ Radwan, một tay chuyên môn chữa cái bịnh kỳ quặc kia.

Muốn biết rõ cái món thuốc thần diệu ấy, ta hãy cứ hỏi chung quanh ta. Nói đến tên bác-sĩ Radwan nhiều người sẽ bình luận rất dài.

Một người khách hàng của bác-sĩ Radwan nghe tôi hỏi thì nhiệt liệt đáp:

Quan đốc-tơ Radwan ư? Thì ngài thực là một đấng ân-nhân của nhân loại. Nếu ngài sinh vào thế kỷ trước thì trong lịch-sử thế giới sẽ chẳng còn thấy vết tích những cái ân mạng vĩ tình mà nhân-loại cũng bởi được ít người bị giết. Tôi nói đây có chứng cớ rõ chớ không nói quàng nói xiên; chính tôi đây đã được bác-sĩ chữa cho. Chính tôi đây nhờ ơn bác-sĩ mà còn muốn sống tới ngày nay.

Ông đã biết nhà tôi đây chứ gì? Thực là một người đa bà nhơn tư hiền hậu, một người đáng yêu muôn phần, tưởng dan ông lấy được vợ như thế là đủ mãn nguyện rồi. Ngày nay, mỗi khi tôi sực nghĩ tới những cái cực nhục tôi bắt nàng phải chịu, những nỗi đau đớn tôi hành hạ nàng thì tôi lại lấy làm hối hận vô cùng. Thì cũng chỉ vì tính tôi cả ghen. Nàng nói một lời, nhìn một người, đi một bước, là tôi đều nghi ngờ cả. Cái đau khổ âm thầm của tội dạo ấy thực không bút nào tả xiết. Rồi nàng phút nào tôi cũng để tinh mà, lúc nào trong óc tôi cũng tưởng tượng rằng nàng lừa dối tôi. Tôi bỏ cả ăn, cả ngủ, người cứ khô cỏ dần đi.

Quanh tôi lúc ấy nhiều người mời đến bịnh-viện của bác sĩ Radwan. Nhưng tôi cho là câu nói đùa. Có đời thuở nào ai lại chữa được cái ghen không? Vậy mà sau tôi lại nhất định đến tìm bác sĩ Radwan? Tự tôi tôi cũng không biết. Có điều tôi nhớ lắm là tôi đến bác-sĩ Radwan trong tâm định trêu ghẹo một trận cho bỏ ghét.

Ngưng khi tôi gặp bác sĩ thì tôi bối rối vô cùng. Con mắt ông thầy thuốc ấy nhìn vào tôi hình như đã đọc được hết cả những điều cần-dở tôi định trong óc. Đến sau, khi tôi còn một mình trong phòng bịnh, tôi thấy trong người khoan-khoái lạ thường, nhẹ nhàng sung-sướng.... Rồi cạnh tôi, tiếng oanh một dan bu. Thôi tôi không thể tả hết cách điều trị bịnh ghen được, ông phải thân đến tận nơi mới biết rõ cái mầu nhiệm của phòng thuốc kia. Còn bây giờ thì thực là người sung sướng nhất đời, chẳng nghi ngờ lẫn quẩn gì nữa...

Thế là tôi phải tìm đến nhà bác-sĩ Radwan. Trong phòng khách của ông không lúc nào ngớt người chờ, cả dan ông ẩn dan bà. Bác-sĩ chia bịnh nhân ra hai hạng: một hạng ghen tực vì đã bắt được quả tang người yêu lừa dối mình, có chứng cớ rõ ràng, hạng nầy là hạng bịnh nhân mất cố tật, không sao chữa được. Còn một hạng thì sinh ra đã có sẵn bịnh ghen, tế đem lòng yêu thì tất cả tinh ghen theo sau, hạn nầy thì bác-sĩ Radwan chữa khỏi hẳn.

Phương pháp chữa nầy rất giản dị. Lúc đầu bác-sĩ Radwan tiếp bịnh nhơn trong một căn phòng chật hẹp, bốn bề trải khăm xanh, tiếng động bên ngoài không lọt vào được, trong đó yên lặng như tờ. Trong phòng một ngọn đen xanh leo lẹt tỏ. Bác-sĩ rất ôn tồn hỏi chuyện bịnh nhân rồi bảo nằm xuống một chiếc ghế dài. Bịnh nhân nằm xuống rồi thì bác-sĩ vén màn đi vào trong mặt.

Thế là một mình bịnh nhơn nằm trên ghế chung quanh chẳng có một tiếng động nào, tinh thần lúc đó nhẹ nhàng khác chi ở một thế giới khác. Đang bàng khuâng, bỗng bịnh nhơn giật mình, đôi mắt dõn cả vào một góc tường. Thì ra trên tường lúc đó hiện ra mặt của bác-sĩ. Cái nét mặt thì là lạ không tả, chỉ cặp mắt là rõ hơn cả.

Bịnh nhơn cứ chú ý đem hết tinh thần nhìn vào cặp mắt sáng như điện ấy. Mà cặp mắt sáng ngời kia cũng đăm đăm nhìn bịnh nhơn không chớp.

Thế rồi bên tai bịnh nhơn bỗng nảy ra một tiếng nói thật là êm ái, nhẹ nhàng, thế như là tiếng nói của một thế giới khác đưa tới, khuyên nhủ bịnh nhơn nên bỏ hết cái ý-nghĩ độc ác mà nên để cho trí được khoan đang, rại có tiếng dương cầm bổng trầm theo tiếng nói thần tiên kia nữa.

Bác sĩ Radwan cả quyết rằng lúc nầy thầy hiệu nghiệm ngay. Người có bịnh ghen tự nhiên thấy mình khoan khoái như là nhiễm trong một cái không khí nhẹ-nhàng, khoáng đãng mà rồi đôi mắt nhắm nghiền như mong được yên nghỉ...

Mỗi ngày cứ 3 lần bác-sĩ cho bịnh nhân theo phương thuốc ấy... Buổi sáng thì tiếng nói thần tiên trong phòng tiếng nói mạnh mẽ, quả quyết, khuyên bịnh nhân nên có chí lớn làm việc hùng dũng, khi khái. Buổi trưa thì tiếng oanh thỏ thẻ khuyên bịnh nhân nên bỏ cái ý nghĩ độc ác mà yên nghỉ tinh dưỡng. Buổi chiều cũng tiếng oanh khuyên nên có lòng thương thử cho kẻ khác cũng như nên tha thứ cho tội lỗi mình, và nên thương hại người khác, làm đều thiện, tránh kẻ khác...

Cái không-khí ấy rất có ảnh hưởng đến bộ thần kinh của bịnh nhơn chẳng khác chi bác-sĩ đem viên thuốc dấu dịt vào các vết thương đương đau...

Người có bịnh ghen chỉ đến chữa như thế vài ba lần là cái nọc bịnh kia sẽ tẩy hết ra ngoài.

BÁO-AN.
K. H. P. T

Một nữ học-sanh Tàu tốt nghiệp trường phi-hành tình nguyện ra trận

Thượng hải. — Cô Hoàng-cận-Tuân, tốt nghiệp ban sơ-cấp trường phi hành Trung-quốc, nhân thấy quân Nhựt sang hoành hành trong đất nước nhà mình, cô đem lòng căm giận, vừa lên Nam kinh xin chánh-phủ cho ra trận để đánh quân Nhựt.

Ở Nam kinh đi Thượng-hải, một nhà báo Tàu có hỏi chuyện cô, cô nói:

— Từ khi quân Nhựt kéo vô miền Hoa-bắc đến giờ, tôi đã quyết lòng vì sanh cho nước Lang-phương. Thiên Tân biến ra tro, lại càng như thêm đất lòng tôi, nên tôi liều một mình đi Nam-kinh để tình nguyện ra trận.

Tuy nhiên, tôi biết rằng một mình tôi nhỏ bé thế nầy, chu cam lại được chiếc máy bay, chớ không thể làm một kẻ chiến-sĩ ra sức chiến đấu được nữa. Vậy nên tôi cũng cần luyện tập thêm trong một thời-kỳ rất ngắn, để có thể ngồi trên phi-cơ bay vào trận giục mà ném những quả tạc-đạn rất nặng xuống.

Nhà báo nọ hỏi về kết quả việc đi Nam-kinh thế nào, thì nhà nữ-phi-hành ngân ngừ mãi mới đáp:

— Tôi đi Nam-kinh không có kết-quả. Chánh-phủ mới cho biên tên, hẹn lúc nào cần sẽ cho triệu đến.

Cô thất vọng về cuộc đi, nên lại viết thư riêng cho Tướng-phu-nhơn, nhờ thỉnh-cầu giùm cho cô được ra bao đến tự nước. Cô còn đang ngóng ngóng cho tin Tướng-phu-nhơn trả lời...

Cô còn nói cô đang học về vô-tuyến-điện, vì vô-tuyến-điện có liên-lạc với khoa phi-hành, và lại tham dự cả vào hội Phụ-nữ kháng địch hậu-viện, để phòng việc xin ra trận không được, thì cô cũng còn được giúp sức vào hội Cứu-hộ của phụ-nữ.

Đ. P.

∴

L. T. S — Từ xưa đến nay, bất luận nước nào, thường hay sản xuất những đấng anh-thư, trung can nghĩa lệ, coi sự chết nhẹ như lông hồng; quyết lòng cứu nước; vì sanh trong nước chỉ biết có nước mà không biết có mình. Ấy rõ ràng là một trang nghĩa liệt một đấng nữ-anh-hùng, đáng kính đáng phục là dường nào!

Có đều là chúng ta không có hân hạnh mà được thấy cái dung nhan của vị nữ-anh-hùng nầy; không biết có có đi giày cao gót, có mặc áo kiểu theo lối tối tân như phụ phụ-nữ hiện nay vậy chăng?

HỨC MŨI

Là một danh-từ không có nghĩa trong Y-học. Thường một bộ phận y-quan trong thân thể đ... ết hay không biết gây ra thối.

Thì các câu phương-ngôn xưa không phải sai nghĩa chút nào, mà thường dạy ta với những trường hợp như thế, cần phải tẩy sạch cho thân mình, nghĩa là phải g.ữ bộ phận bên trong cho sạch sẽ đáng vệ sanh.

Nhưng cái « mũi » cần yếu nhứt hơn hết trong bộ phận, ấy là « lá-gan ». Hãy giúp cho lá gan làm việc bởi một phương pháp không hư phá và để chín mé lại ít tốn là nên dùng thuốc ERVIL. Thuốc nước hay thuốc bột). ?

Trữ bán ở Saigon: tại Trung-ương Dược-phòng 195 — 20 đường Catinat và tất cả các nhà thuốc đáng đến khác.

GIA-CHÁNH

Cùng em Ngọc-Lan,

Vừa rồi chị có tiếp được thơ em gởi lên thăm chị và em lại cho chị hay rằng em nhờ có nghe theo lời chị mà mua thứ thuốc « Trảng thổ Bồ-huyết tinh » của Nhị thiên-Đường đem về cho thêm uống hết 4, 5 ve gì đó, rồi mấy lúc sau nầy em cũng cứ mua thứ thuốc bổ, hiệu là « Huyết trung-Bửu » cũng của nhà thuốc Nhị-thiên-Đường, mà cho thêm uống luôn luôn như vậy cũng lối 9, 10 ve; mà ngày nay trong mình thiếm đã được khỏe khoắn mười phần, ăn biết ngon, ngủ thẳng giấc, tinh thần vượng lại mạnh mẽ như thường; tuy vậy mà em cũng còn mua « Huyết trung Bửu » để cho thiếm trường phục luôn; nên chị cũng mừng cho em biết nghe theo lời phải, và phận làm con mà em biết lo lắng chăm nom cho cha mẹ trong lúc tuổi già sức yếu, tinh-lực kém suy; thế là em đã làm được tròn câu tử-đạo rồi đó.

Nghỉ vì con người ta ở đời, bất luận là trai hay gái, hễ là con thì phải lo cho trọn đạo con; đối với cha mẹ, thì bao giờ cũng phải giữ cái nết mặt tươi cười mà làm cho đẹp lòng cha mẹ luôn; ngày thường thì sớm viếng tối thăm, không nên xao lãng. Con mầu khi cha mẹ có bịnh hoạn chi, hoặc nhiều hoặc ít; mình là phận làm con phải để lòng lo sợ, căn mằn thuốc men, hôm sớm ân cần, chẳng nên rời ra trong dây phút.

Như em vậy cũng đủ gọi là con hiếu nghĩa rồi đây, thiệt chị rất mừng cho em. Vậy luôn dịp nầy chị cũng nhơ em thưa cùng chú thiếm rằng Bà-mầu của chị và chị, xin có mấy lời kính chúc cho chú thiếm vạn an.

Còn phía dưới đây thì chị lại chữa một đoạn giấy, để viết những món nấu ăn mà chỉ thêm cho em cho dủ.

∴

Con ếch nấu sốt bờ-lăn-kết

(Grenouilles en blanquette)

Ếch con ếch ra từ miếng bỏ vô nước mà ngâm, lấy cái son đánh bơ với bột mì và chế nước buổi đun nóng vô lần lần cho bột nhuyễn, bắt lên bếp mà khuấy cho đều; sau bỏ thịt vô nấu với sốt, khi thịt gần chín thì bắm persil lá hành với 2, 3 tép tỏi mà bỏ vào, rắc muối tiêu gia vài cái lá thơm. Rồi cứ nấu trên lửa than riu riu cho đến khi thịt chín mềm. Khi chín rồi thì nặng nước chanh vào, hay là chế chú giấm. Sau đánh vài cái tròng đỏ trứng gà sống, nhắc cái son ra khỏi bếp để thêm chút bơ trút trứng gà vào khuấy trộn cho đều rồi trút ra dĩa rắc thêm chút persil bắm sắn và dọn lên ăn.

∴

Con ếch nấu sốt trắng

(Grenouilles en sauce blanche)

Cũng cắt con ếch ra từ miếng, bỏ vô nước lạnh mà ngâm một lát. Để cái son ngoài bếp, đánh một chút bột mì với nước lạnh cho nhuyễn, rồi bắt lên bếp mà nấu và khuấy cho đều, cho đến khi nó sôi, rồi chế thêm nước nóng lần lần, nêu có sữa tươi thì chế sữa tươi thế cho nước càng lốt.

Sau bỏ thịt ếch vô, rắc muối với persil bắm sắn, gia vài cái lá thơm, rồi nấu cho nó sôi riu riu. Khi thịt chín rồi, thì đánh thêm bột mì với bơ đỏ vào mà trộn với sốt. Vừa nấu vừa khuấy bột chín rồi thì nặn và chút nước chanh và dọn lên ăn.

∴

Thịt ếch chiên

(Grenouilles frits)

Ếch để nguyên con hay là cắt ra củng được, song bề nào củng phải ngâm nước một lát, sau với ra rắc muối cho đều để vậy chừng 1 giờ, rồi lấy khăn sạch lau cho ráo rẻ, và lăn ếch trong bột mì, nếu mở cho thiệt sôi, bỏ thịt vào chiên cho thiệt vàng rồi dọn lên ăn.

∴

Ếch chiên với hành

(Grenouilles sautés à l'oignon)

Cắt con ếch ra từ miếng, rồi bắt cái son lên mà chiên với 9, 10 củ hành tây nhỏ để nguyên củ. Khi hành và thịt vàng rồi, rắc vô chút bột mì, chế nước rư (jus) thịt hay là chút nước

ECOLE MIXTE
« Nguyễn-thị-Tiên »

Quai de la Marne — — Saigon

Bổn trường tôi có mở thêm một cánh trường nữa, trường dạy từ lớp Enfantin đến lớp thi certificat d'Etudes primaires.

Bổn trường có lãnh Nam và Nữ học-sanh, ăn ở tại trường; nữ học-sanh từ 6 tuổi đến 20, tuổi nam học-sanh từ 6 tuổi tới 15 tuổi, từ 10 tuổi sắp xuống có người lo tắm rửa mỗi ngày. Về phần nữ học-sanh có dạy thêu thùa, làm hàng, mướt theo Nữ-công. Có có giáo ở luôn tại trường rộng lòng mộ trò.

Madame NGUYỄN-THỊ-TIÊN,
Directrice de l'Ecole Mixte

P. S. *Tôi muốn mua 1 miếng đất hoặc nhà hay phố cũng được tại bất kỳ đường Paul Blanchy từ gare Phú nhuận trở ra tới chợ Tân-Định. Do mai bà đốc Nguyễn-thị-Tiên.*

Mỗi món đồ mua lại « Quận-chúa » qui-bà qui-cô đem về áo sáun với mọn đồ khác của chị em, nếu đồ của Quận-chúa tốt xin giới thiệu dùm con không vừa ý đổi kiểu khác.

Khi chín rồi thì nặng nước chanh vào, hay là chế chú giấm. Sau đánh vài cái tròng đỏ trứng gà sống, nhắc cái son ra khỏi bếp để thêm chút bơ trút trứng gà vào khuấy trộn cho đều rồi trút ra dĩa rắc thêm chút persil bắm sắn và dọn lên ăn.

Thịt ếch chiên với rượu chát trắng

(Grenouilles sautés au vin blanc)

Chiên ếch như mới nói trên, song phải chế thêm 1 ly rượu chát trắng, nấu trên lửa riu riu cho đến khi chín, để thêm chút bơ rồi dọn lên ăn.

∴

Ếch nấu theo xứ Rô anh

(Grenouilles a la Roannaise)

Trước hết phải bắm persil và tỏi cho sắn. Sau bỏ cái son lên nấu bơ và dầu ăn cho sôi, bỏ ếch vô mà chiên.

Khi thấy vàng rồi thì rắc persil và tỏi, muối, tiêu, rồi chế vào một chút dầu ăn nữa. Xóc no một lát cho đều, để thêm chút bơ rồi dọn lên ăn.

∴

Ếch nấu sốt ma-tơ-lốt

(Grenouilles en matelote)

Ếch cắt ra từ miếng ram sơ nó với 2, 3 củ hành nhỏ nguyên củ một lát, sau làm ru vàng, rồi chế một phần nước buổi-đon hai phần rượu chát, gia tỏi là persil, vài lá rau cần lấy vài cái lá thơm (thym et laurier). Sau nấu trên lửa riu riu; khi thịt chín rồi, để thêm chút bơ, trút ra dĩa, rắc chút persil bắm sắn trên thịt rồi dọn lên ăn.

Thịt ếch chiên với rượu chát trắng

(Grenouilles sautés au vin blanc)

Chiên ếch như mới nói trên, song phải chế thêm 1 ly rượu chát trắng, nấu trên lửa riu riu cho đến khi chín, để thêm chút bơ rồi dọn lên ăn.

∴

Ếch nấu theo xứ Rô anh

(Grenouilles a la Roannaise)

Trước hết phải bắm persil và tỏi cho sắn. Sau bỏ cái son lên nấu bơ và dầu ăn cho sôi, bỏ ếch vô mà chiên.

Khi thấy vàng rồi thì rắc persil và tỏi, muối, tiêu, rồi chế vào một chút dầu ăn nữa. Xóc no một lát cho đều, để thêm chút bơ rồi dọn lên ăn.

∴

Ếch nấu sốt ma-tơ-lốt

(Grenouilles en matelote)

Ếch cắt ra từ miếng ram sơ nó với 2, 3 củ hành nhỏ nguyên củ một lát, sau làm ru vàng, rồi chế một phần nước buổi-đon hai phần rượu chát, gia tỏi là persil, vài lá rau cần lấy vài cái lá thơm (thym et laurier). Sau nấu trên lửa riu riu; khi thịt chín rồi, để thêm chút bơ, trút ra dĩa, rắc chút persil bắm sắn trên thịt rồi dọn lên ăn.

∴

Ếch nấu sốt bu lết

(Grenouilles a la poulette)

Làm thịt ếch rồi ngâm nước một lát, sau bắm persil và 2, 3 tép tỏi, với lá hành và năm cho sắn hết thảy. Rồi lấm ru trắng, bỏ ếch với hành tỏi persil vào mà ram chung với nhau độ chừng 5 phút; sau chế rượu chát với nước bouillon vào và một chút giấm, rắc muối tiêu, để cả thơm rồi nấu lửa riu riu.

Khi thịt chín rồi, thì đánh vài cái tròng đỏ trứng gà sống mà trộn với sốt để thêm chút bơ, rồi dọn lên ăn.

∴

Tới đây đã đủ hết mấy cách nấu đồ tây, là những đồ thường dùng rồi, vậy để kỳ, sau chị sẽ chỉ rõ từ cách để dành thịt heo, cách làm thịt đùi heo muối và các cách để dành đồ ăn cả cho em; hễ biết nấu ăn, thì cũng phải biết cách để dành đồ ăn là một điều cần nhứt hơn hết.

NGUYỄN-THỊ-HỒNG-VÂN
Tân-châu

HÃNG BẢO-KÊ

HIỆU

La Providence et

L'Industrielle du Nord

ÔNG BOY-LANDRY

Làm Đại-lý 17, Place du Théâtre, 17 -:- SAIGON

Hãng Bảo-kê này chuyên lo bảo-kê cho những xe-hơi, nhà cửa, phố và hàng hóa cho anh-em. Những người ở Saigon. Cholen hoặc ở trong Lục-tỉnh mà chịu bảo-kê với hãng này, nếu gặp lúc rủi ro hư hại việc gì, thì hãng sẽ bồi thường một cách rất mau lẹ vô cùng. Xin anh em lưu-ý . . . . . .

ĐÔNG-PHÁP NGÂN-HÀNG

ĐƯỢC HƯỞNG BẬC ẤN CỦA CHÍNH-PHỦ LẬP RA NĂM 1875

Hội sáng lập vốn 120.000.000 quan

Vốn đóng tất: 120.000.000 quan — HỘI QUẢN

Vốn tồn trữ tới ngày 31 12 32: 125.000.000 quan. — 96, Bd Haussmann PARIS (VIIIe)

Chủ tịch Hội-đồng quản-trị: M. Jean Taupin DE LA CHAUME

Tổng Giám-đốc: M. PAUL BACHOUIN

Trụ sở tại Đông-Pháp: INDOCHINE

CÁC CHI-NGÀNH VÀ ĐẠI-LÝ

TRUNG-HOA	ĐÔNG-PHÁP	CÁC XỨ KHÁC
CANTON	SAIGON	BANGKOK
FORT-BAYARD	BATTAMBANG	
HANKEOU	CANTHO	DJIBOUTI
HAIPHONG		
HONGKONG	HANOI	NOUMEA
PEKIN	= HUẾ =	
	NAMDINH	PAPEETE
SHANGHAI	PNOMPENH	
TIENTSIN	QUINHON	PONDICHERY
	TOURANE	
YUNNANFOU	= VINH =	ST GAUDENS

GIAO THIỆP KHẮP CÁC NƠI TRÊN THẾ GIỚI

Làm đủ các sổ sách ngân-hàng và buôn bán đời chác

CHI-NHÁNH Ở SAIGON: QUAI DE BELGIQUE

R C N 9

CHO MƯỢN TỦ SẮT

Cỡ-rộc tủ-sắt tính mỗi phân	Thuê hàm và giá tiền mướn			
	1 tháng	3 tháng	6 tháng	1 năm
Nhỏ 18 × 26 × 50	2$00	3$00	5$00	10$00
Trung 18 × 52 × 50	4.00	7.00	10.00	20.00
Lớn 36 × 52 × 50	7.00	10.00	15.00	30.00

Quí ngài ở Lục-tỉnh lên Saigon chơi có đi Thủ-Đức ăn Nem, xin mời vào

SUỐI

GỐ-XOÀI

mạy đã chăm sóc lại thành một nơi thắng-cảnh »

— à Thủ-Đức —

NEM, CHẢ, CUỐN, CHÁO GÀ v. v.

Cuộc khai thị
nhà chợ làng Trà-côn

(Tiếp theo)

Lúc nhập tiệc có tài tử ca xang đủ điệu giúp vui, chen lộn với tiếng pháo đì đùng pháo vừa dứt thì tiếng nhạc trỗi giọng nói pha giọng cười rải nên vui vẻ kết bạn hát « Thanh Chung khởi diễn tân tuồng « Ngủ nữ hưng đường» k an g à xem hơn cả ngàn người.

Đến tuần rượu Champagne Thầy Cai Tổng Nguyễn-vinh Hiển đứng dậy cầm tạ các viên quan; Đại ý của thầy nói chỗ Trà-côn là thủ quê mùa, nay được mở mang cũng nhờ ơn quan lớn chánh chủ Tỉnh M. Giraud-Gilliet, và quan Phủ chủ quận Cầu kè dòm ngó đến, nên Thầy và Hương chức làng Trà-côn mời làm như vậy thầy có lời cảm ơn đươn quan phủ chủ quận Cầu kè và quan Đốc Phủ sứ chủ quận Trà-côn và tất cả viên chức chẳng nệ đường xa đến chung vui với Thầy và Hương chức trong tiệc này.

Lên đó quan Phủ chủ quận đáp lời cảm thạnh tình của thầy Cai Tổng và Hương chức có lòng lo mở mang nơi xứ sở, và cách sắp đặt trang hoàng cuộc tiếp rước rất nên long trọng.

Ngài có lời cầu chúc cho chợ Trà-côn được thạnh mậu bền vững lâu dài. Rồi đó kế nhạc thiều trỗi chập.

Các viên quan và Hương chức xe hát vui chơi đến 12 giờ khuya mới giải tán.

Thật là chợ Trà-côn mới thành lập, mà mấy ngày rày xem có vẻ náo nhiệt vô cùng, thiết là hạ thường nhơn mỗi ngày lớp ngồi lớp đứng dư trăm.

Ước chi các nhà tư-bổn quang tâm đến chợ nầy mà cất phố xá cho nhiều, có người ở buôn bán đủ hàng hóa vật liệu thì chợ Trà-côn sẽ mau thạnh mậu. Và là một chỗ địa lợi tốm thâu nhiều ngả, rủi các nẻo đường, nhà tư bổn bỏ qua rất uổng.

Mong sao có bắt được 2 cái cầu: nơi mối lộ Trà lược đi Trà-côn Hựu Thạnh (nơi sông mang thiết rạch Trà-côn), và 1 cái cầu ngang sông Trà ngoa thì nhơn dân ở dưng: Hạnh Tân, Trà lược, Mỹ trung (Trà ôn) và Tường Lộc Thới Hòa Hiệp Ân Hiếu Ngãi (Vĩnh Long) và Ngãi lộ Trà sơn, Hựu thạnh một cách mau chóng.

Lại có con đường đất sẵng rồi xe chạy được từ Trà lược đi Trà vinh 20 Kilometres; nếu lộ nầy trải đá thì chợ Trà côn sẽ là một nơi thắng cảnh phồn hoa đô hội vậy.

Ước mong sao quan lớn chánh chủ tỉnh Cantho, và quan chủ quận Cầu kè quang tâm đến việc nầy thì cả thảy Hương chức và nhơn dân điền chủ hết lòng ca tụng và cảm mến ân đức của nhị vị Thượng quan vậy.

NG.-HIẾU-LỄ
(Tracon)

HÃY DÙNG THỨ SAVON

Chẳng nào đứa trẻ đã lớn lớn
Mà sữa không đủ cho nó dùng
Thì phải cho nó ăn bột sữa

NESTLÉ

HIỆU

CON CHIM

là một thứ vật thực lành, bổ và dễ tiêu hóa

Hãng NESTLÉ số 35 đường Mac-Mahon có sách dạy nuôi dưỡng con nít chữ quốc-ngữ của bác-sĩ Vidal, quí Bà quí Cô muốn dùng xin hỏi tại hãng sẽ gởi tặng

HO LAO

Chớ nên thấy ho thường mà không lo điều trị, mau để thu sẽ thành ra ho lao.

Phải trị lấy, tốn khi mới nan sự bằng thuốc FULMOCRINE, bổ hẳn lần một ngày một mạnh, cạnh với một thứ nước trái cây đặng mau ngon miệng, đỡ thế dạng nó và bổ phổi.

FULMOCRINE là một thứ thuốc trị bịnh ho rất hiệu nghiệm, đã có thuốc PHU MOLE-INE rồi thì chẳng sợ bịnh nghiêm nữa.

Phu Mole-ine và Fulmocrine 1$00

Có bán tại Nhà Thuốc Tây

Pharmacie

Saigon

Ai muốn dùng thuốc Tây mới, tốt hạng nhứt? Ai muốn có người bào-chế thiệt kỹ càng các toa thuốc của các quan Bác-Sĩ

VẬY XIN QUÍ VỊ ĐẾN TẠI:

pharmacie franco-asiatique

PHÁP-Á DƯỢC PHÒNG

RUE DES MARINS, 219 -:- CHOLON

Tại đó sẽ có ông PHẠM-HỮU-HẠNH chiết hạng Bào chế sư, tiếp rước quí vị một cách mau-mắn và vui-vẻ

Thuốc mới và tốt nhứt-hạng, giá lại rẻ.

Quí vị ở Lục-Tỉnh gởi thơ đến mua thuốc, thì chúng tôi sẽ lãnh thì hành, giá thuốc tính tại nước phân lại không tính tiền cước-phí

CÔ BÁN TẠI NHÀ IN NGUYỄN-VĂN-CỦA

Manuel de l'infirmier

CỦA ÔNG

NGUYỄN-VĂN-KHẢI

MÉDECIN INDOCHINOIS DU CADRE LATÉRAL

Giá mỗi cuốn 2$50

Cho mướn máy lánh chữ, đủ thứ hiệu máy

CHUYÊN-MÔN

Sửa máy đánh chữ, porte plume réservoir, đồng-hồ, và compteur kilométrique.

Làm biểu hiệu các hội, logigues.

Bán quan bài, Hội-tẻ các làng

Đại-Lý:

Bán máy đánh chữ hiệu HERMES BABY, chữ tây giá 85$00, chữ tây và quốc-ngữ 95$00. — Bán máy chữa bình hư hao phải, chữa tẩy mới mình, rất dẫn tiện. — Bán xe máy nhiều hiệu tối tân. — Bán sỉ và bán lẻ. — Khắc con dấu, mộc bia, cẩn-thạch. — Khắc bình bằng đồ sa-cừ, vỏ đồng, vỏ ốc.

BỒ-NHƠN-LIÊN

91 et 110, Rue d'Espagne, Saigon

Téléphone: 21.876

TỈNH BARIA

Chương-trình cuộc đấu-xảo súc-vật tại sở Thú-Y trường đua

(Ngày 4 và 5 Sept. 1937)

Ngày thứ bảy 4 Sept. 1937

7 h. — Lễ khai-mạc cuộc đấu-xảo.

8 h. ½. — Nhưng viên - quan đi viếng các gian nhà dự cuộc.

8 h. ½. — Trình diện những chủ nuôi súc-vật.

9 h. ½. — Ban hội,-đồng đi coi chấm thưởng những súc-vật.

19 h. 20 h. 21 h. — Hát bóng Diễn tuồng dạy về cách nuôi heo tại chợ Phước-Lễ.

Các trò chơi lặt vặt (trọn ngày).

Ngày chúa nhựt 5 Sept. 1937

7 h. — Đua ngựa.

8 h. ½. — Bàn giấn.

9 h. ½. — Chưng và bán những bông giấy bánh mứt Annam.

9 h. — Trẻ chơi của Hướng-đạo sanh trong tỉnh.

10h. ½. — Trình diện mấy người thợ sản Rạ và nhạc Bọ!

10 h. 1/2. — Phát phần thưởng và đấp-bằng cho những người nuôi súc - vật được chấm thưởng.

Các trò chơi lặt vặt (trọn ngày)

CLINIQUE MÉDICALE

Rue Ohier, Boulevard Albert 1er, sur Bd de Cholon

Téléphone: n° 900

DOCTEUR PHAN-TẤN-THIỆT

Ex assistant en dermato-syphiligraphie à l'Hôpital Saint-Louis Paris Ancien médecin attaché aux services de Dermato-vénérologie créés par le Ministère de l'Hygiène pour la lutte anti-vénérienne

Có phòng xuất bịnh giá rẻ và phòng thượng hạng mới mở ra tại đây. Có nơi để thử máu, đàm, nước tiểu, nước dái, xét vi-trùng bằng kiến hiển vi... Có chỗ riêng để rọi điện (radio diagnostic) và chữa bịnh bằng quan tuyết (darsonvalisation, ondes courtes)...

Trị các chứng bịnh và chuyên-trị nhứt chứng bịnh dâu-bà, bịnh đau gân đau thường, bịnh huết hư kinh nguyệt.

Thiên hạ đồn

Muốn dùng một Xoàn mới thật tốt nên đến tiệm: Ba-Quan là chỗ mài hột Xoàn mới khéo nhứt.

Mua hột Xoàn mới Ba-Quan được sự tin cậy, không khi nào chết nước đổi màu, có thể đồng như Xoàn Tây.

Hột xoàn mới Ba-Quan chỉ bán tại tiệm Ba-Quan (58) Rue Vannier, Saigon, Chợ-cũ, N. Téléphone 21.476.

PHÒNG COI MẠCH

NGUYỄN-VĂN-KHẢI

Lương-y bổn quốc tri sự

Médecin libre

GIỜ COI MẠCH:

Sớm mai.. đe 7 h. à 10 h.

Chiều .. .. de 15 h. à 18 h.

30, Route provinciale 15 (đến gare xe điện GIADINH

CÔNG VĂN

Vì lời nghị quan Thống-Đốc Nam-kỳ ngày 24 Juin 1937 :

Đã cho lên Phan-tri-Phat, Nguyên-van-Trân và Nguyên-van-Ven khẩn tạm những sở đất nhà nước kể sau đây theo lời nghị số 2825 C.P. và 105 C. P., ngày 2 Juillet 1932 và 30 Mars 1931, nay định cho mấy người ấy khẩn đất mà hưởng và làm chủ vĩnh viễn những sở đất ấy.

HẠT SADEC. — *Làng My-tho và Mỹhôi*

Tên người khẩn	Sở đất	Hoa đồ	Số mẫu sào	Chỗ tọa lạc
Phan-thi-Phát. .	76	1ère	200 h 00 00	My-tho và My-hôi
Nguyễn-van-Trân	89	»	200 h 00 00	-id-
Nguyễn-van-Ven..				

Đất khẩn nầy chẳng đặng bán hay là nhượng, cho, người ngoại quốc.

Sự bán hay là nhượng, cho, mà trái các khoản định trên đây thì phải bị hủy bỏ vì sự trật tự cauog.

Định cho thêm M. M. Lê-văn-Xung và Nguyễn-ngọc-Kiên một kỳ nữa là 2 năm, kể từ ngày ký tên lời nghị nầy đặng mà lập cho thành thuộc sở đã số 85 và 107.85, tờ thứ 3, họa đồ làng My-tho Sadec, nguyên đất nầy 2 người ấy đã khẩn tạm được theo lời nghị số 105 C.P. ngày 30 Mars 1931.

∴

Vì lời nghị quan Thống-đốc Nam-kỳ ngày 2 Juillet 1937 :

Những sở đất nhà nước kể sau đây: M. M. Huynh - Trước, Trần-van-Tam, Lê-van-Tam và Đỗ-khắc-Thanh đã khẩn tạm được theo tờ giao kèo phê chuẩn ngày 5 Avril, 2 Juillet và 26 Août 1932 nay định cho mấy người ấy khẩn đất mà hưởng và làm chủ vĩnh viễn.

Tên người khẩn	Họa đồ	Số đất	Số mẫu sào	Chỗ tọa lạc
Huỳnh-Trước	2ème	48	12h33 00	Thoi-An
Trần-van-Tam	4e	112	0.10.66	Tân-Hiệp
Le-van-Tam	8e	(10 lots)	106.75.46	Thanh-Bình
Lê-van-Tam	»	71	0 55.00	-do-
Đỗ-khắc-Thanh	3e	5/.27.29	31 41.42	Vinh-Quới

Đất khẩn nầy chẳng đặng bán hay là nhượng, cho, người ngoại quốc.

Sự bán hay là nhượng, cho, mà trái các khoản định trên đây thì phải bị hủy bỏ vì sự trật tự chung.

PHARMACIE PRINCIPALE

SOLIREIE

M. HEUMANN
SUCCESSEUR
SAIGON

TỰ-NAM
1865
BA ĐỜI
DÙNG
THỨ THUỐC
HIỆU NÀY

Chở lọa đi bán bị mất tiền

Baclieu. — Anh Út cựu xã trưởng làng Hưng-mỹ (Camau) mới bị mất 1.187 p trong trường hợp sau đây :

Ngày 12 Août, anh xã Út chở một ghe lúa ra Camau đặng bán. Tới bán xong tiền lấy bỏ vô bọp phơi hết, rồi đi ngủ.

Sáng bữa sau anh coi lại, mới hay anh mất. Anh đề ý nghi cho ba tên : Tháng, Quân, Châu rên liền lập tức đi cáo báo cho sở tuần-thành hay, ông cò đòi nội vụ là vô bến bân. Thằng và Quân bị giam còn Châu thì được tha bổng.

Nghe rọ lại thì ba tên bạn đều khai sau khi rời công chuyện họ một nhọc quá nên tâm rửa rồi đóng lên mui ghe ngủ mê không hay biết chi cả.

Dầu ba tên bạn khai thế nào đi nữa ông cò cũng làm

Muốn làm đồn Noron

... ở đặng gọi cho hết bệnh và những hiệu buồn lòng

... qui quảng-cáo
ban hiện
ở trong phòng
đã các đám sẽ
đo nơi nầng

STANDARD
NÉON LIGHT
85 bis rue Lagrandière
Téléphone 20425 — SAIGON
Dùng toàn đồ Suisse
Có bảo kiết
Đã làm cho
Poinsard et Veyret
Albert Portail &
Pharmacie de Dakao

NHÀM MẮT RƯỚN
VALDA
TRONG MIỆNG
Thi Khói đau đớc giọng. Khan cổ. Khói nóng lạnh, sổ mũi, và hại Không ho.
Ở người mắt, bụ nhiều, mà nghe được thuốc ấy thì cũng bết hơn
Ấy là một thứ thuốc thần hiệu hơn
BÈ MA TRI
các chứng bịnh ho lao và ức ngực
THUỐC HƯỜN
VALDA
có bán cùng trong các hiệu thuốc
Có mua thì nhìn coi trên nắp hộp có hiệu Chữ
VALDA
MỚI THIỆT PHẢI

Institution CHAN-THANH
54-72, Rue Marchaise } SAIGON
1-15 entrée 54 Marchaise }

Dạy đủ các lớp Tiểu học và Cao-đẳng Tiểu-học
(Từ Cours Enfantin đến 4ème Année)

Từ lâu tới nay, năm nào bổn trường cũng chiếm giải quán quân về thi học trò đậu, báo chí trong nước đã nhiều phen khen ngợi và nông trang. Năm 1936 được đặc sắc nhiều ; mà năm 1937 lại càng hơn nữa trong 74 trò thi đậu được 53 trò.

1 Vang-thi-Chà (Giadinh)
2 Lâm-thị-Huyền (Baclieu)
3 Đặng-kim-Lợi (Giadinh)
4 Lê-thi-Tai (Saigon)
5 So-k m-Suy (Battambang)
6 Nguyễn-ngọc-Anh (Thudaumot)
7 Thai-Bach (Cholon)
8 Lâm-văn-Bôn (Baria)
9 Nguyễn-Văn-Châu (Saigon)
10 Trần-doan-Cấp (Cholon)
11 Hoàng-van-Dinh (Quangnam)
12 Bui-van-Dai (Cholon)
13 Lâm-văn-Dai (Saigon)
14 Phan-va -Biệu (Sadec)
15 Trinh-văn-Đa (Giadinh)
16 Lê-hao-Gia (Baclieu)
17 Hang-trung-Bai (Cholon)
18 Nguyễn-van-Hai (Saigon)
19 Kimkivon (Hatiên)
20 Trần-cao-Kỳ (Vinhlong)
21 Đoàn-văn-Lanh (Giadinh)
22 Vo-van-Lực (Prompenh)
23 Trần-công-Mực (Gocong)
24 Trương-ti ong (Saigon)
25 Lý-huỳnh (Soctrang)
26 Bui-Luận (Phanthiet)
27 Lê-công-Trương (Saigon)
28 Lê-minh-Nhứt (Saigon)
29 Le-vau-Ngô (Giadinh)
30 Phamu-năn-Vinh (Bienhoà)
31 Trương-Phat (Phu-cương)
32 Nguyễn-van-Phát (Sa-gon)
33 Dương quang-Sài (Saigon)
34 Lâu-van-Trước (Cholon)
35 Nguyễn thi-loan (Longxuyên)
36 Bùi-quang-Tân (Baclieu)
37 Phan-thang-Vân (Saigon)
38 Phung hoàng-Vân (Saigon)
39 Pham-van-Xuân (Pursat.
40 Nguyễn-Vai (Nhatrang)
41 Nguyễn-thế-Hưởi (Vinhlong)
42 Pham-Khôi (Saigon)
43 Nguyen-van-Premier (Bienhoa)
44 Nguyễn-văn-Thăng (Cholon)
45 Bùi-ngọc Cang (Baclieu)
46 Huỳnh-văn-Huyên (Giadinh)
47 Trần-văn-Ký (Cholen)
48 Nguyễn-hòa-Trấn (Bacninh)
49 Lê-van-Thâu (Saigon)
50 Nguyễn-van-Thừ (Nhatrang)
51 Phan-ngọc-Hiệu (Giadinh)
52 Lâm-phi-Thành (Baclieu)
53 Nguyễn-ba-Âu (Kratie)

Trường học NAM-HƯNG f.d Delanoue « CANTHO »
Chi nhánh của trường CHÂN-THÀNH, Saigon

Dạy từ lớp chót Cours enfantin) đến năm thứ hai bực Thanh chung. Trường rộng rải, mát mẻ. — Giáo sư tận luyện. — Kỷ luật nghiêm khắc. Kỳ thi cuối học vừa rồi tại Cantho, trong 35 trò có đến 20 trò đậu :

1 Trần-văn-Tâm (Cantho)
2 Trần-ngọc-Thủy (Cantho)
3 Nguyễn-ngọc-Nhơn (Cantho)
4 Nguyễn-van- (Cantho)
5 Lý-thò-Lê (Cantho)
6 Lê-văn-Huyên (Hachgia)
7 Lý-thơi-Thâm (Cantho)
8 Võ-hiếu-Lương (Cantho)
9 Thái-xit-Hông (Cantho)
10 Khâu-văn-Nhơn (Travinh)
11 Nguyễn-tiêu-Thi (Soctrang)
12 Nguyễn-Thanh-Vân (Cantho)
13 Võ-văn-Dị (Cantho)
14 Ngô-văn-Nam (Châu-đốc)
15 Đặng-trung-Hiếu (Longxuyên)
16 Nguyễn-văn-Thủy (Cantho)
17 Tô-kim-Thủy (Nam-vang)
18 Phan-thông-Pân (Cantho)
19 Tạ-đức-Châu (Cantho)
20 Phạm-duy-Quang (Longxuyên)

Ngày lựu trường chung (nhằm ngày 26 tháng Sáu Annam) 2 Août 1937
Ở Saigon, Đốc-học : PHAN-BÁ-LÂN. Cao-đẳng Sư-Phạm Hanoi
Ở Cantho, Đốc-học : BÙI-THỌ-VINH. Cao-đẳng Sư-Phạm Hanoi

№ 29

Hùng - đởm nhân - dược - thủy

Trong châu thân con người có chi quí cho bằng cặp con mắt, nên hễ rủi mà con mắt có đau, thì ta nên mau mau tìm lấy thuốc hay mà điều trị tức thì ; chớ chẳng nên lấy lắt bỏ qua mà sanh hại.

Nhưng muốn kiếm cho được thuốc hay cho khỏi tiền mất tật còn, thì phải mua thứ thuốc « Hùng-đởm nhân-dược-thủy » mà nhỏ vào thì thấy hết liền.

Cứ gởi thơ cho nhà thuốc :

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG
47, rue de Canton, 47
CHOLON

Dầu Nhị-Thiên-Đường

Khắp trong thiên hạ đều dùng dầu Nhị-Thiên-Đường. Vì no tốt, sức thuốc mạnh, có thể cứu người mau lẹ, không có thứ dầu nào sánh kịp, ấy là một thứ dầu chuyên trị bá chứng, công hiệu như thần.

MANUFACTURE SAIGONNAISE DE CARREAUX & MOSAÏQUES
Société d'Exploitation des Établissements
BROSSARD MOPIN
Kỹ nghiệp
Sáng lập từ năm 1909
số 5 đường Lucien Lacouture
CHODUI SAIGON

Gạch bông tốt thượng hạng, nhiều kiểu mới rất xinh đẹp làm bằng Xi-măn đã thử màu và các vật dùng đều ở Pháp-quốc lại.

Xin mời quí vị đến xem, kiểu gạch bông mới bày, đẹp lắm. Giá bán hạ xuống rất nhiều. Xin viết thơ hỏi bản giá mới Bon-biểu sẽ gởi cho.

Dây thép đề tắt : (Adresse télégraphique :) MASACAMO. — SAIGON

VÔ RA THONG THẢ hàng ở đường L. Lacouture. — Chodui, gần trại linh tập Ô ma

Đọc báo mà không đọc tờ « Nông-công-thương, » là người chưa từng đọc báo.

TRINH-THÁM N° 87 TIỂU-THUYẾT

Thám-sử sáu chục vạn đồng bạc

Dịch giả SONG-BÍNH.

(Tiếp theo)

Hai người bèn lẫn bước tới chỗ nầy, dừng chơn dựng bên lùm cây hứng mát, hỏi đó, độ chín giờ tối, đêm trăng treo giữa thinh-không, sông-ngân-hà mấy đám mây che, có năm ba chòm sao nhấp nháng, ngọn gió trong giữa đồng-không thổi tới, trong mình nghe mát mẻ không cùng. hai người dừng đó chừ lâu, lại muốn đi vòng quanh chỗ lùm cây bốn phía, khi hai người mới đi được năm bảy bước, thình lình trời phát một trận cuồng-phong, ào ào dỗ lộc rung cây, rất nỗi cát bay đá chạy, bốn phía trời mây phủ từ lớp, đèn trăng khuất bóng mây che khi gió thổi thì đốm-đốm bay theo ngọn gió từ đoàn, có bóng người giữa thinh không dấp giới ;

Lan-bá-tước thấy cảnh trời đêm như vậy, bèn hỏi hà Tiên-nhi mà nói rằng : trời gần mưa rồi, bọn ta mau mau lui bước.

Tiên-nhi gặc đầu rằng : « phải . . » bèn đắc tay Lan-bá-tước ra về, lúc bây giờ Tiên-nhi đi trước, Lan-bá-tước đi sau, cơn gặp bức vừa đi vừa chạy, khi chạy tới một chỗ khuất tịch, có một dỗi cây sầm uất giáp bên đường, bỗng nghe một tiế g la quái lạ phía sau, Tiên-nhi dùn mình đứng lại, nàng lật đật xây đầu n.ỏ lui phía sau một cái, thấy ông chồng là Lan-bá-tước đã ngã xuống đất đó rồi, nàng lắm tưởng Bá-tước sai chơn bị tê bèn đường, lật đật chạy tới đỡ Bá tước đứng dậy, chẳng ngờ nàn- vừa cúi mình dòm xuống, thấy Bá-tước đầu lìa khỏi xác rồi, nghĩa là tử-thi nằm sóng-sượt bên đường, cái đầu thì văng đi nơi khác, chỗ họng máu ra nhưr xối, tử-thi nằm trên vũng máu đỏ lòm. tội nghiệp ông chồng của Tiên-nhi bị giết chẳng ngờ, làm cho Tiên-nhi hoảng hồn hoảng vía, cơn sợ sệt dùn mình rởn ốc, Tiên nhi phát la lớn lên mà nói rằng: làng xóm ơi !.. ám sát... ám sát... khá ghé thay ! chồng tôi bị ám-sát... nói rồi phát mê bất tỉnh, đường như ngất đã chết rồi. độ chừng nữa giờ đồng hồ, nàng hết cơn mê thì tỉnh lại, ức bây giờ gió hiu hiu thổi, giữa thinh-không lác đác mưa sa, Tiên-nhi đối với thâm-trạng của chồng, lòng cảm cảnh phát khóc lớn tiếng : chàng hỡi, chàng ơi ! chàng ơi, chàng hỡi ! giọng ni-non trong lúc đêm khuya, dầu có ai nghe tiếng khóc chồng thảm thiết của nàng, tuy gan sắt cũng muỗi lòng rơi lụy, nàng khóc một hồi rồi, lại thầm nghĩ rằng : chồng ta bị ám sá. ở đây, hung thủ chẳng phải người nào lạ, ta định chắc bọn ác-côn là cừu-nhơn của ta đi theo thám thính, nó gây ra vụ ám-sát nầy, song chồng ta đã bị thiệt mạng rồi, ta giữ lấy tử-thi ở đây vô ích, chi bằng chạy về khách-sạn ở chỗ trú ngụ, đặng báo cáo cho chủ-nhơn ở khách-sạn được hay, báo cáo rồi, ta sẽ cậy chủ-nhơn kia dỗn, hành, giùng tới Cảnh-sát-cuộc báo án ; Tiên-nhi thầm nghĩ như vậy, bèn dầm mưa chạy về khách-sạn tức thời, khi Tiên-nhi về tới chỗ khách-sạn phía ngoài, thoắt thấy chủ-nhơn ở khách-sạn bước ra trước cửa đón hỏi : Bá-tước phu-nhơn đã về đó đa, nầy giờ có một vị khách-nhơn ở trên phòng lầu chờ đợi.

(Còn nữa)

Imp LỤC-TỈNH TÂN-VĂN

Gérant : LÂM-VĂN-NGO

2160
28 août 37

Vì tình vì nghĩa

(VI)

Bữa sau bà vú đương ngồi trên bàn gần cửa ngõ còn Bạch-Tuyết thì đương rượt một bầy ngỗng mà chơi, thình lình thấy thằng nhỏ đó, đầu trần ở trong rừng theo đường mòn chạy tới tay thì ôm nóp, có giấu đồ ở trong. Mấy người canh cửa muốn đuổi nó đi bèn la lên:

« Thằng khốn mầy chạy đi không ? Tới đây đặng bắt trộm gà hả ? »

Thằng Diêu dừng lại bộ mắt cợt, nhút nhác và nó sắp trở đi kẻ lão Jean nhìn biết nó, kêu lại: « Phải mầy không Diêu ? Chớ muốn cái chi ?

— Tôi có bắt đặng một ổ chim sẻ ngộ lắm, tôi đem lại mà dâng cho cô...

Bạch-Tuyết nghe nói thì thỏi rượt ngỗng và nói lớn lên rằng: « Tôi muốn chim ; tôi muốn chim ! »

Thằng nhỏ quê nói: Tôi thức dậy hồi hừng - đông đặng bắt nó ; cô coi, ngộ quá phải không ? »

Ông Nam-tước khi ấy đi săn về, lại chỗ hai đứa nhỏ và hỏi Jean: « Thằng nhỏ nào đây ? »

Lão ấy trả lời rồi, thì người bèn hỏi đứa nhỏ. Thằng Diêu, tuy là quê mùa thô - kịch, chớ khôn lanh lắm và có lòng khí-khái cang - cường. Ông Nam - tước muốn biểu cho nó một miếng bánh mì và một khúc dồi. Nó bèn nói:

« Tôi không phải tới đây vì vật ấy : mẹ tôi cho tôi ăn khoai lót lòng rồi. »

Một tên bộ hạ nói lớn rằng « Coi kìa, cái thằng xấc dữ hả ! »

Ông Nam-tước thấy thằng nhỏ mà biết đều liêm-sỉ như vậy thì lấy làm lạ và nói:

« Nếu bây giờ mầy không đói, lát nữa mầy cũng phải đói ; thôi đi vô nhà bếp chơi rồi người ta dọn cháo ngon cho mà ăn.

— Như ông không cho tôi chơi với cô nầy, thì tôi không thèm ăn đâu... »

Kẻ đó ông Nam-tước vô nhà, và đi và nói:

« Chú nhỏ thiệt là « cứ khôi » đa ! »

Hai đứa nhỏ, đứa vị vẫn là khác hẳn, một cho một chặp trong đợi ; song kể từ ngày đó đều kết làm bậu bạn với nhau, vì tuổi thơ ấu không biết rành phân qui tiện. Đứa con gái rất vui lòng vì đặng một thằng bạn chơi, mình muốn đều gì nó liền làm cả, còn thằng Diêu thuở giờ thỏ kịch, cứng đầu chẳng phục ai ai, lại nghe lời con nọ, biểu chi cũng nhằm mắt chịu lòng. Nó làm máy nước, nhà lầu, chòi nhỏ cho bạn nó chơi, nó làm vừa rồi, thì con nọ liền đạp đổ hết, đạp đổ rồi lại biểu làm đồ khác nữa mà chơi. Chẳng khỏi bao lâu, thằng Diêu thành ra một đứa ở trong dinh, vô ra thong-thả, giúp việc rất nhiều. Bây giờ nó không phải là một thằng nhỏ lỉ lợm mình dợ áo rách như khi trước

Ông Nam-tước thương nó lắm, có biểu may cho nó một cái áo nỉ tốt, một cái áo lá đỏ và một cái quần có nút xi bạc để gài tùm chỗ ống chơn ; cũng cho nó một cái nón nhỏ trên nhọn như nón ngựa, làm cho nó có đủ y - p ục như mấy người nhà quê trong xứ.

Lần lần nó trở nên mạnh mẻ như một cây thông còn đương sức mọc, và gan dạ như một con bò dái, còn gương mặt dịu dàng của Bạch-Tuyết thì hoá ra tươi tắn như mặt tượng chúa-bà.

Cuộc ăn ở trong chốn rừng thâm vẫn đặng bình an sung sướng.

Năng con gái dưỡng như một nàng đa ngọc mình ngà mấy tiểu phu thường gặp thấp thoáng khi trời rạng đông và lúc lượng ngày xế bóng, thì tưởng là tiên nga giáng thế. Thằng trai cũng giữ lấy tên Diêu, khi ấy nó đã tỏ tánh ham mê khí giới và thích cuộc đi săn ; khi nào nó không chơi với cô bạn nhỏ của nó, thì nó xấn bẩn theo mấy lão bộ hạ già mà săm soi súng lớn súng nhỏ của người ta mới khi rỡ đặng vật ấy thì nó vui mừng quá đỗi. Lão Jean hay chìu tánh nó thường dắt nó theo vô rừng cho nó bắn chim :

Đứa nhỏ dưỡng như sanh ra đặng lớn lên cũng giỏi như mấy người thợ săn ở tại Sila, hộ dùng đạn chiên mà bắn trúng một con bồ câu rừng đương bay, hay là ở xa hai tầm thước mà bắn trúng một con chồn chồ trong con mắt cho khỏi làm hư lông tấm da. Ông Nam-tước thì không biết thiên tư của đứa nhỏ người thương giúp đỡ, một hai khi người gặp nó đứng trầm trồ trước mấy chỗ treo dấy khi giới.

(Con nữa)

Tại hãng ALEAN-SAIGON
7, Quai de Belgique, Saigon
(Gần cầu quẹo)
Có bán MÙI DIÊM
Sulfate d'ammoniaque et bo mia.

NAM KỲ
Kinh tế cuộc

Giá lúa

Ngày 28 Août 1937 theo giá lúa ở các nhà máy ở Cholon, ban nguyên bao 68 kí-lô.

Lúa thượng hạng	3.75—3.80
Lúa hạng nhất	3.65—3.70
Lúa hạng nhì (Lapon)	3.60—3.65
Lúa hạng nhì (Indo)	3.45 3.50
Lúa thường dùng	3.35—3.40
Rachaïa thượng hạng hột dài	3.80—3.81
Ramau	3.80—3.81
Baclieu, Soctrang, Baixau	3.77—3.79
Rentre, Gocong	3.83—3.84
Omôn, Cailây	3.73—3.74
Sadec, Longxuyên	3.50—3.52
Chaudoc lúa đa	3.77—3.8.
Caomiên hột dài	3.60—3.61

Bắp

Đỗ mỗi 100 kí. Août, Sept. 8.00
Trắng mỗi 100k.

Dừa khô

Dừa khô Saigon mỗi 100 Kí-lô không có giá

Đường

Đường cát trắng mỗi 100k. 24.00

Giágạo

Ngày 28 Août 1937 bán dọc theo mé sông, không kể liên số phí, bán luôn bao 60k. 700.

Gạo số 1 25%, tấm	5.45—5.50
Gạo số 2 40%, tấm	5.20—5.25
Gạo số 3 50%, tấm	4.95—5.00
Gạo lức 5 %, lúa	4.50—4.65
Tấm số 1, số 2	4.55—4.60
Tấm số 3	4.15—4.20
Cám trắng	2.55—2.60
Cám lức	0.95—1.00
	0

Heo

Mỗi 100 kí-lô 25.00—26.00

Giá cao-su

Paris	*26-8-37 11 55. le k.*
Londres	*26-8-37 9d. 1/8 p.v.*
Singapore	*26-8-37 0.30*
New-York	*26-8-37 18. p. 24*

Giá bạc

Taux Officiel	*10/00*
Banque de l'Indochine	*10.00*
Banque Franco-Chinoise	*10.00*
Hongkong et Sanghai	*10.00*
Chartered Bank	*10.00*

Giá đồng bạc củ

Ngày 20 Août 1937 0.85 3/4

Vé quốc-trái

Vé Quốc-trái Đông-Pháp 7$,25

TRONG CHỐN HƯƠNG THÔN

Nên bỏ cái lệ bắt thuê ban đêm

Tới mùa thâu thuế ở về miệt thôn quê, các viên-chức làng hoặc tuần-phiên cùng linh bốt (poste communal ưa quen lệ đi bắt thuê ban đêm.

Chẳng hạn là thuê thân hay là thuê ngưu, xa, điền, thổ, sanh ý, họ đều viện cái lẽ : ban ngày dân sự mắt đi làm công việc ruộng rẫy ngoài đồng bải ; đến tối mới tụ-họp về nhà. Nên ban đêm họ cử đi ruồng tìr nhà mà thâu thuế.

Bắt thuê ban đêm, ngoài sự cực nhọc đi đứng của các ngài chức-trách, còn có lắm điều bất nhã, thất sách, mà dân sự rất lấy làm ta thán' phiền hà, hèm hận.

Làng xả và linh tráng ; chánh-phủ đặt để ra cho có, đặng giữ yên trật tự cho dân, và thay mặt quan trên mà góp thâu thuế vụ. Nhưng dầu sao, chánh-phủ cũng muốn cho dân yên ổn và hiểu biết phận sự của họ phải làm, để đối với quan.

Giữa nhà chức-trách và dân mà được hoà-hảo, thỏa-thuận, thì cái thiên chức « Cai-trị » của chánh - phủ mới hoàn toàn.

Trong một năm, ngoài món thuế thân của mỗi người dân, còn có thuế các sắc : ruộng, đất, trâu, bò, sanh - ý ; trừ những người nghèo túng, bịnh tật ; ai ai cũng rằng lo đóng góp thuế mà cho xong.

Dân nhà quê ; họ biết sợ lo thuế lắm, hễ cây nêu Tết trước sân vừa hạ, thì họ lo làm lụn bương chải đặng có tiền đóng thuế cho quan

Cực chẳng đã, họ mới đề cho làng và linh tới nhà thúc hối. Họ sợ làng hơn sợ chủ họ. Họ kính nể linh như một linh thần. Thế mà lỡ đề cho đến việc bắt bớ, giam cầm là sự vạn bất đắc dĩ, vì nghèo túng nên phải cam.

Bắt thuế ban ngày, dầu cho linh và làng có gặt gao, hay nghiêm khắc thế nào dân cũng ôm bụng chịu. Chớ ban đêm mà hành dùng và bắt nạp họ quả, thì tội nghiệp cho họ nhiều bề.

Ban đêm của dân quê là cái sum vầy và cái ngơi nghỉ thân xác của một bộ máy lao động. Có cái ban đêm họ mới có ráng mà sống và nuôi chút hi-vọng ở đời.

Nhưng nếu, nhà chức v ệc lại lợi dụng ban đêm của họ mà khuấy rầy, bắt bớ, đòi hỏi ; thì tủi buồn cho phận họ biết là bao. Ấy là tôi chưa kể những cái trường hợp : bắt còng thâu đêm ; giam cầm tại nhà việc bỏ nhà hoang-bị trộm ; con, vợ khóc thảm thê ; bị tát tai hoặc bị thoi bị đá,

Đành rằng : làm việc quan ai sợ mang đều lỗi ! nhưng dân thiếu thuế, nào phải đáng với tội : bị chưởi, bị đánh, ngồi còng !... Bắt thuế ban đêm, thật là một chuyện phi-pháp, vô nhân đạo. Chúng tôi ước ao rất cả các ông : chánh-tổng, ban-biện, thầy xả, chủ linh, anh trưởng, anh trùm, nên biểu đồng tình bỏ phứt cái lệ thâu thuế đêm và giam cầm dân nghèo lại nhà việc. Trời kia đánh còn tránh bữa ăn ; các ngài lại há nỡ hẹp lượng mà bắt thuế dân trong giấc ngủ ?

Hiện nay, đã thiếu gì làng, xã ; chẳng cần làm việc đêm mà thuế - vụ cuối năm, người ta cũng đóng xong hết vậy. Lại nào các ông ấy

TRONG QUẢNG CHỢ-GẠO

Quyên giúp học trò nghèo được 300 đồng

Trong tỉnh Mytho, lập ra hội nuôi đám học trò nghèo ăn bữa cơm trưa tại trường ; quận nào cũng lo mở cuộc lạc quyên. Như trong quận Chợ-gạo mà chúng tôi mới được biết : nhờ quan chủ-quận Đào-v-Cự, hết lòng lo tổ chức một bàn hội-viên có 35 người, gồm mấy ông điền-chủ Cai-tổng, hội-đồng, cùng-chức lân-cận hiệp sức hộ-động các cuộc hát góp xin mấy người từ thiện giúp hội.

Trước hết trong tổng Hòa-hảo, làng Bình phan, cô động cuộc hát tại chợ, thì có ông cai-tổng Nguyễn - quan - Dụ, giúp sức khuyến khích xin mỗi người có lòng bác ái với đám học trò nghèo. Kết cuộc quyên góp được 140 đồng. Nên tổng Thạnh - quơn chợ Bến-tranh thì có ông cai tổng Nguyễn-văn-Sanh hiệp với mấy thầy giáo và hội-đồng Trần-yân-Đấu, kêu ban hát tại chợ Bến-tranh 2 đêm.

Ông cai-tổ việc bán giấy xin mỗi người giúp hội phần việc ; có thì cũng mấy thầy, kết quả trừ các số chi phí còn được 60 đồng, giúp hội nuôi học trò nghèo.

Người ta nói trong quận chẳng những lần nầy, mà đối ba kỳ trước dân sự cũng đã có quyên về việc nghĩa khác.

Hôm nay trong quận quyên được số tiền 300 đồng đó là nhờ có quan phủ chủ quận Cự mới bước đầu ra nhận ngồi quận Chợ-gạo.

Được dân-sự và viên chức làng tỏng mến yêu đức tánh ông hiền lương ăn nói nhỏ nhẹ vui vẻ làm việc rất siêng năn và ngay thật. Nên ai cũng vui lòng hiệp tác giúp ông được kết quả mọi việc. Bởi vậy rồi nhơn dịp quan Toàn - quyền đi kinh lược có ban thưởng danh dự cho quan chủ quận Đào-v-Cự. với ông Cai-tổng Nguyễn-v-Sanh, và thầy hội - đồng Trần-v-Đấu là xứng đáng âm vậy.

T-T-K

Lời rao

Xin bố cáo cho công chúng hay rằng :

TIỆM L'INDUSTRIE SINO-ANNAMITE

« Trường-sanh »

M Nguyễn-hữu-Lợi
2 Quai de Belgique, số 67, Saigon
thôi làm đại - lý bán phấn trọ hiệu « THẦN-NÔNG » cho hãng Louis Ogliastro et Ce. S. A. R. L., N° 49.51, Quai de Belgique, Saigon.

Hãng Louis Ogliastro et Ce. S. A. R. L. không còn dính liếu chi hết với những cuộc bán phấn trọ của tiệm L'Industrie Sino - Annamite « Trường-sanh » nữa, và tiệm nầy không còn quyền chi mà thế một hãng cùng dùng tên hãng mà buôn bán phấn trọ nữa.

Vì quân Nhật chặt đầu viên liên trưởng giữ Lư-câu-kiều, quân Tàu căm giận quá nên liều chết chống đánh

Một viên kỳ giả hôm vừa rồi có phỏng vấn Cát tinh Vân tức là viên chủ tướng giữ Lư-câu-kiều và tỉnh hình mấy trận chống đánh với quân Nhựt Cát tinh Vân có thuật lại rằng :

Trận đánh nhau với Nhựt ở Lư câu kiều lần nầy, lòng quân hăng hái còn gấp mấy trận đánh ở Hỷ phong khẩu năm trước. Công vì quân lính ngâm hờn nuốt giận đã lâu rồi, không còn dịp nào tiết phát được. Lần nầy quân Nhựt lại làm ngang quá, như ngôi lửa vẫn cháy ngâm bằng đem đổ dầu vào, thế phải bùng lên không sao dập tắt được nữa.

Đêm hôm 7 Juillet, sau khi quân Nhựt đã sanh sự rồi, quân Tàu vẫn còn cố nhịn, quân Nhựt lại kéo đến bỏ vây liên đoàn đóng giữ Lư-câu-kiều, viên liên-trưởng ra mặt giao thiệp, quân Nhựt chẳng trả lời, liền rút súng bắn viên ấy ngã xuống rồi lại xúm vào chém lấy Tàu. Vì vậy cả liên-đoàn đều căm giận, liều chết đánh lại, nhưng vì người ít không địch nổi, bị quân Nhựt giết chết gần hết. Được tin ấy, toàn thể toán quân đạo 29 đóng ở đó đều kéo khóe cùng phát thề phen nầy thề nào cũng cùng quân Nhựt quyết một trận sống chết lấy ngay Lư-câu-kiều làm mồ chôn chung, chớ không chịu sống nhục được.

Tuy vậy các nhà đương-cuộc vẫn còn giao thiệp với đại biểu quân Nhựt để điều đình cho êm việc, nhưng quân Nhựt không thực lòng, một mặt mở cuộc đàm phán, một mặt lén vào đánh huyện thành Uyển-bình.

Muốn yên đã không được thì tất phải chống đánh, đêm hôm 9, toán thứ quân linh đông thanh kéo gạo lên rằng : « Nếu Trường quan không hạ lịnh ra đánh, thì anh em tôi đều xin tự sát, chứ không chịu để quân Nhựt đánh đập đâm chém mà chết ».

Trường quan liền ba lịnh xông ra, tức thì quân linh đều reo hò tiếng vang động một góc trời, có nhiều quân linh, khí xông ra vì đường lối chật hẹp, phải lên lối nhau sợ lâu đều trèo lên một thành vàng mình nhảy xuống. Lúc ấy quân lính liền xông xáp ngay đầu trận quân địch đánh giáp lá cà, ai nấy đều cầm dại đao, không dùng đến súng đạn, tiếng đao chém xuống và chạm vào nhau kêu loảng xoảng, quân Nhựt giờ tay không kịp, vừa đánh vừa lui, chỉ nội nửa giờ, cả hai bên thấy chết nằm chồng chất lên nhau.

Viên quản quan Nhựt đóng giữ phong đài là Nhất - Một bị chém chết tại trận, viên lữ đoàn trưởng Hà-biên xuýt bị bắt sống. Kết cuộc trận ấy quân Tàu thắng trận bắt được hai cỗ súng lớn, bốn khẩu súng cối xay.

Quân Tàu lần nầy thực đã vì căm tức quá, nên liều chết mà chống đánh quân Nhựt. Cát tinh Vân lại nói với viên ký giả rằng trận đánh cướp lại Lư câu kiều hôm ấy có viên doanh trưởng họ Kiên một bên đã bị quân Nhựt bắn bị thương rồi, mà vẫn còn một tay múa đao, cùng quân lính xông vào trận.

Cát-tinh-Vân phải khuyên dụ rằng cơ hội quân nhơn nào quốc còn nhiều dịp anh đã gầy không đi được nữa rồi, còn xông phong hãm trận sao được, chi bằng hãy tạm lui về phía viện điều trị cho lành mạch rồi lại ra.

Cát-tinh-Vân lại nói bằng ở quân tâm sĩ khí ấy, nên tôi đã xin với trường quan cứ phê cho tôi 4 chữ « tùy cơ xử lý » tôi xin lập tức lấy lại được Phong đài, nếu trong bụ giờ mà không hạ được thì xin chém đầu tôi.

TIN TÀU TỚI

Ở Pháp lại

*Le Yangtsé*e 29 août (M.M.)
Le d'Artagnan le 30 août M.M
Le d'Entrecasteaux 6 sept. C.R.

Ở Bắc và Trung-Bắc vô

Le Cande Chappe le 27 aout (M.M.)
Le Linios 2 Septembre (C.R.)

Ở Tàu và Nhựt lại

Le Porhos 10 Septembre M.M.
Sphinx le 17 Septembre (M.M.)

Ở Singapore lại (via poulo-condore)

Le G.G. Pasquier le 2 septembre (S.A.M.I.)

TIN VẮN

Bà Bá - tước De Noailles từ trần hồi năm 1933. Lúc sanh tiền bà có xin khi bà chết rồi, bảy đem trái tim của bà mà chôn giùm ở dưới bờ hồ Leman.

Vì lẽ ấy hôm ngày 5 Août người ta đã đem trái tim của nữ thi-sĩ chôn ở dất thánh Publier, rồi dựng một cái bia có khắc mấy chữ như vầy :

« Anna de Brancovan, Bá tước de Noailles 1876-1933. Đây là chỗ nghỉ ngơi của quả tim tôi, một sự chứng kiến lớn của thế-giới. »

Sau khi làm lụng về trí thức hay là thân thể ca ngày một nhọc thì thấy nhớt dầu khó chịu

Muốn cho được tỉnh mình lại hãy uống một hườn hay là hai hườn Aspirine Usines du Rhône.

Võ nhà Quận-chúa các bà vui vẻ gặp nhau như một đám tiệc khen món nầy ngon, món kia ăn là miệng. Còn đồ nữ trang nhận bột xoàn mới Quận-chúa cũng là cùng khéo nước xoàn chiếu lanh

Joe Louis là người ít ngày nữa đây sắp đánh với Tommy Farr là võ-dịch hoàn cầu thử nhì của đám đa đen.

Người thứ nhứt là Jack Johnson. Ta cũng nên biết chút đỉnh tiểu sử của chàng.

Joe Louis là học trò của cựu võ-địch Sam Langford năm nay mới 24 tuổi cân nặng 83 kí-lô về bề cao được 1m,84.

Vậy thì cũng không phải cao lớn gì mấy song người mọi da đen nào cũng mạnh mẽ hết ; gân cốt của Louis thiệt là lẫn lộn chắc chắn.

Trọn một năm 1936 chẳng có lần nào Joe Louis đánh tới hiệp chót cả vì lần nào cũng đều đánh ngã địch thủ hết.

Được nổi danh là khi đánh ngã Prime Carnera, đoạn đánh ngã luôn King Lewinsky rồi mới tới Max Baer.

Đánh với người nào thì Louis cũng đều nhẹ cân hơn cả, nhưng người nào cũng bị Louis đánh ngã cả.

Cái đấm của Joe Louis nặng ngàn cân, cựu võ địch là Jack Sharkey hết sức khen người nói rằng trong lịch sử đánh võ từ xưa đến nay chỉ có ba người đáng sợ là Jackh Johnson cũng người mọi da đen, Jack Dempsey và Joe Louis.

Nhưng từ ngày Joe Louis bị Max Schmelling đánh ngã tới nay thì người ta không còn khen người chàng như năm ngoái nữa.

Nói đến Joe Louis nêu kể chuyện nầy : một nhà thể thảo ông Charles Soois bên Pháp đặp tàu đi qua New-York coi trận Joe Louis Max-Baer nằm nọ rồi nài mua cặp « gân » của Joe Louis để dùng « bợ hèm » của Max Baer.

Đem về Paris để trong tủ kiến coi chơi. Trên cái « gân » ấy Joe Louis và Max Baer đều có ký tên hết.

Muốn mua một món nữ trang nào viếng trước Quận-chúa sẽ thấy nhiều món đồ nữ trang thật khéo chưa hiệu nào làm được.

Dầu kiếu nào khó chạm hoặc trơn bén thế nào Quận-chúa chúng tôi làm in hệch như ý muốn mà tiêu công phải chẳng.

Đến cuối tháng Juillet rồi ở Huếkỳ có không tới 5 triệu dân thất nghiệp.

Bà Perkins, Tổng trưởng bộ Lao động nói từ, ngày lập ra phòng cứu tế thất nghiệp đến giờ, không có lần nào số dân thất nghiệp ít như lần nầy vậy.

Mấy người mà ít hay đau vặt không hay cầm mạo thương hàng, ít hay nhức đầu sổ mũi, là họ nhờ có sẵn sẵn một vợ đề NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG để ở trong tủ họ luôn, không khi nào ngớt.

Vì hai nước Portugal và Tchéco-Slovaquie đã tuyệt giao với nhau, nên chánh phủ Pháp ở Prague có xin chánh phủ Pnap hãy nhận lãnh giùm trách nhiệm bảo hộ quyền lợi cho kiều dân mình hiện đang ở tại thành Lisbonne bên nước Portugal, Pháp đã nhận lời.

Thuốc hườn « Aspririne Usines du Rhône » chuyên trị các bịnh nhức đầu, long óc sổ, mũi và đau nhức răng.

Uống mỗi ngày một hườn Aspirine Usines du Rhône, ấy là biết lo xa vậy bởi vì thuốc nầy làm cho ta khỏi nhức đầu.

Món đồ nữ trang làm thật khéo mà không nhận hột xoàn. Quận-chúa chưa gọi mới là đẹp

Quyển số vàng

(Tiếp theo trương nhứt)

long ; Ng.-v- Lanh, Huong chu du village da Binhduc à Longxuyên ; Ng.-v-Du, Pho quan de 2ème classe de la Garde civile à Tânan ; Doãn ngoc Cac, Benhiên du canton de Vinh hoi hà à Tânan ; Truong v Nguu, instituteur principal de 1ème classe en retraite à Baclieu.

MM. Ly van Lanh, Huong cu du village de Ho binh thanh à Longxuyên ; Vo van Lai, Huong cu du village d'Anse à Cholon ; Lê van Hoi, Huong cu du village de Binh phu dông à Gocông ; Phan huu Khanh, huong chu du village de Vinh tri à Gocông ; Lê tan Gia, chef du canton d'An thoi à Sadec ; Le van Kieu, instituteur de 2ème cl. à Rachgia ; Doãn van Luong, Secrétaire principal de 2ème classe des service provinciaux à Baclieu ; Ng van Don, Huong cu du village de Tan loc à Sadec ; Lam van Seng, Infirmier principal de 2ème classe à Travinh.

Hup chương danh dự lao-động vermeil

M. Nguyen van Ngoc, Ta - diên demeurant au village de Thanhhoà Mytho.

Huy-chương danh dự lao động bạc

MM. Pham van Long, Fermier de M. Jourdan à Sostrang ; Le van Viet, Ta-diên demeurant au village de Tam-binh à Mytho.

Huy chương danh dự lao động đồng

MM. Dang Doc, fermier de M. Jourdan à Sostrang ; Nguyen van Can, Menuisier demeurant au village d'An-huu Mytho ; Ta cong Nen, forgeron au service de la Société Francaise de Dragages et de Travaux Publics à Mytho.

Xin có lời chia mừng cùng tất cả các quan trong dịp may mắn nầy.

TIN TAU ĐI

Qua Pháp

L'Aramis le 29 aout (M.M.)
Le Linois le 2 septembre (C.R.)
Le Parthos 12 Septembre M.M.
Le Sphinx le 12 Septembre (M.M.)
Le Portos le 1er sept. (M.M.)

Ở Bắc và Trung-Bắc vô

Le Claude Chappe le 31 août M.M.
Le Can Paduran 29 aout C. R.
Le Yagise le 1er sept, (M.M.)

Qua Tàu và Nhựt-bổn

Le d'artagnan le 1 Sept (M. M.)

Ở Singapore lại (via Poulo-Condore)

Le G. G. Merlin 30 Août (S.A.M.I.)